Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 27 май чоршанба
Сотувда эркин нархда
№ 105 (1886)

ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

ЁНИЛҒИ БАКИ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Ўзбекистон автомобилсозлигининг фахри — Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган енгил машиналарга бутловчи қисмлар етказиб берувчи корхоналар сони яна биттага кўпайди. Андижоннинг «Сойгузар» мавзеида қуриб битказилган янги корхонада дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Жанубий Кореялик ишбилармонлар иштирокида барпо этилиб, замонавий дастгоҳлар билан жиҳозланган бу қўшма корхона — «Ўз-Самюнг Ко» энди автомобилларни ёнилғи баки билан таъминлайди. Бу ерда «Нексия», «Дамас», «Тико» машиналари учун йилига 215 нафар ишчи томонидан 200 минг дона шундай маҳсулот тайёрланади.

Корхонанинг очилишига бағишланган тантанада республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков сўзга чиқди. Маросимда республика Бош вазири ўринбосари Қ. Ҳаққулов, вилоят ҳокими Қ. Обидов, Корея Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Чей-Ёнг Ха иштирок этди.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АЙЛАНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ

СЕШАНБА ХАБАРЛАРИ

• ҲИММАТ

АНДИЖОНДАН ШОҲИМАРДОНГАЧА

Халқаро «Олтин мерос» хайрия жамғармасининг Андижон вилоят бўлими Оила йили муносабати билан яна бир хайрли ишга қўл урди, — дея сим қоқади махсус мухбиримиз. Вилоятдаги уруш ва меҳнат фахрийларидан 50 нафари «Фахрийлар тажрибаси — ёшларга» деб номланган саёҳат-сафарга жўнаб кетди.

Кўҳна Фарғона водийсининг Андижон, Марғилон, Қўқон ва Шоҳимардон шаҳарлари бўйлаб ўтадиган саёҳат давомида жойларда ўнлаб учрашувлар ўтказиш режалаштирилган. Мазкур тадбирдан асосий мақсад республика Олий Мажлисининг XI сессиясида қабул қилинган «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Қонунни омма орасида кенг тарғиб этиш, диний ақидапарастликнинг олдини олиш, ёшларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш, миллий-маънавий ва умумбашарий туйғуларни кучайтиришдан иборатдир.

Тарғибот гуруҳига халқ хўжалигининг турли соҳаларида жонбозлик кўрсатган меҳнат фахрийлари, оқсоқоллар, олимлар ҳамда ижодкорлар жалб қилинган.

• ИЛМ ХОСИЯТИ

ОМАД КУЛИБ БОҚҚАНДА

ЎзА мухбири Н.Хўжаева хабар қилади: Наманганлаги Ўзбекистон-Туркия лицейининг 9-синф ўқувчиси Дамир Шамсиддинов айни кунларда Туркияга боришга тайёргарлик кўрмоқда. У июнь ойининг бошларида Истанбулда бўладиган халқаро экологик олимпиадада иштирок этади.

Дамирнинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш муаммоларига бағишланган иши энг яхши деб топилди. Шунинг учун ҳам унга халқаро анжуманда мамлакатимиз ёш авлоди номидан иштирок этиш ишониб топширилди.

• ЭШИТДИНГИЗМИ?

ХАРТАНГДА БИР ТЎЙ БЎЛДИ...

Довруғи бутун Бухорога кетди. Янги уйга кўчиб ўтиш тантанаси тўй болаларнинг қувончига уланди.

Имом ал-Бухорий бобомизнинг масжид мажмуасини қайта қуриш жараёнида зиёратгоҳ билан туташиб кетган айрим хонадонларни бузишга тўғри келган эди. Ҳовли эгалари бунга ҳеч бир эътироз билдирмай розилик беришганди. Тўрт оилага қирқ кун ичидаданғиллама уй-жой қуриб берилди. Яқинда янги уйларнинг калитлари эгаларига топширилди. Якка тартибда уй-жой қурилиш бошқармаси бошлиғи Рустам Сатторов қурилишда фаол қатнашган бунёдкорларга совғалар топширди.

Тез кунларда Бўйрачи қишлоғида янги маҳалла қад ростлайди. Чунки яна бир нечта уй топширилиш арафасида.

• ИШОНАВЕРИНГ

УЧ ОҒАЙНИ БОТИРЛАР

«Чироқчи туманидаги «Чияли» ширкат-жамоа хўжалигининг Чувуллоқ қишлоғида истиқомат қилувчи ишчи Ўроқ Набиев ва Қурбоной Ўнгбоевалар хонадонида қувончли воқеа рўй берди: бирданига уч нафар ўғил фарзанд туғилди. Чақалоқларга яхши ният билан Исломбек, Абдуғани ва Каримжон деб ном қўйишди. Миттивойлар шифокорлар назорати ва ардоғида парваришланмоқда», — деб қувонч билан ёзади жамоатчи мухбиримиз Б.Бобораҳматов.

• ШУ СОНГА ХАБАР

СОВҒАНИНГ КАТТА—КИЧИГИ БЎЛМАЙДИ

Бу йил Булунғур туманидаги 15-мактабнинг биринчи синфига борадиган 60 нафар ўғил-қиз бепул ўқув қуроллари ва дафтарлари билан таъминланди. Уни 20 йил аввал мазкур мактабни битириб кетганлар ҳадя айладилар. Ўша куни кичкинтойлар қатори муаллимлар ҳам собиқ ўқувчиларидан бағоят миннатдор бўлишди.

Зеро, ҳаёт бир-биримизга меҳримиз билан гўзал ва ширинлир. Мухбиримиз Гули Чеҳранинг ушбу эътирофи ҳар биримизга дахлдордир.

Телефонларимиз: 133-15-22, 133-52-55, 133-07-48, 136-37-85

Соат милларини Г.ЙЎЛДОШЕВА кузатди.

ИСТИҚЛОЛ ШАРАФИГА

Тошкент тўқимачилик комбинати жамоаси мустақиллигимизнинг етти йиллик тўйини катта меҳнат ғалабалари билан кутиб олишга бел боғлади. Бу ерда айни пайтда тайёрланаётган маҳсулотлар сифатлилиги ва харидоргирлиги билан ажралиб туради. Албатта, бунда корхонадаги тажрибали ишчилар ва мураббийларнинг катта хизмати бор. 1-тўқув фабрикаси ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Тоҳир Ҳидоятов ва тўқувчи Дилафрўз Равшановалар (юқоридаги суратда) ана шундай ишнинг ҳадисини олган инсонлардир.

Ўнгдаги суратда эса ушбу фабрикада олти йилдан буён меҳнат қилаётган ва номи илғорлар сафидан тушмайдиган тўқувчи Гулнора Жанаева, Алишер Абдужалилов (пастдаги суратда) гарчанд ёш бўлса-да, тўқув дастгоҳларининг ишбилармон оператори.

В.ПОРТНОВ олган суратлар.

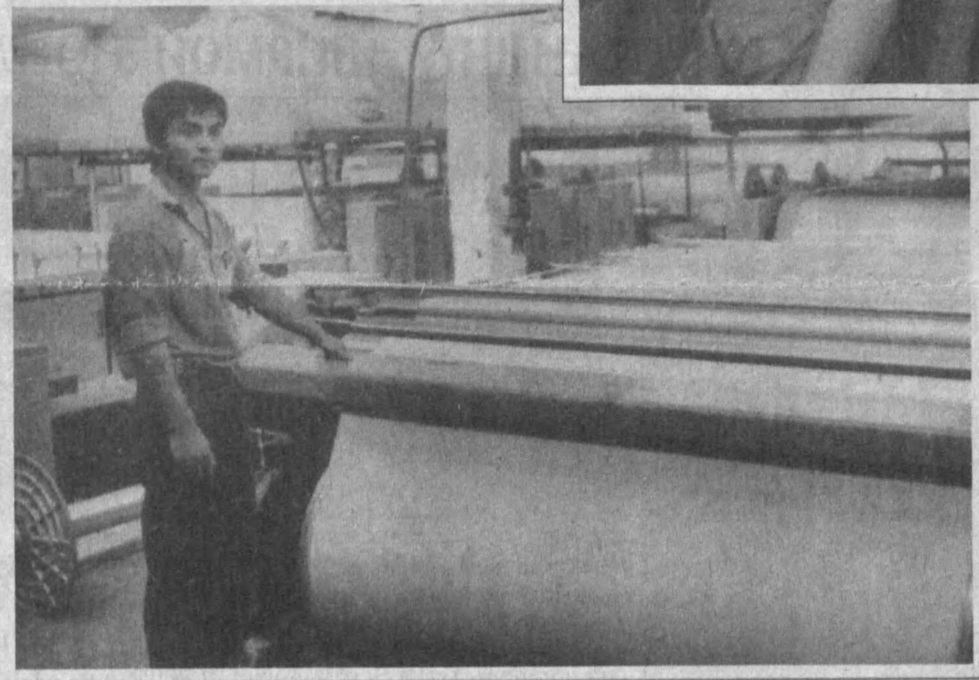

"ПИЛЛА — 98"

ИККИ ТУМАН ЗАФАРИ

Олот тумани пиллакорлари Бухоро вилоятида биринчи бўлиб пилла тайёрлаш шартномасини бажарди. Қабул пунктларига 136 тонна "кумуш тола" етказиб берилди. Ромитон туманида ҳам бу борадаги режа уддаланди. 156 тонна сифатли саноат хомашёси топширилди.

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН КЎРГАЗМА

Пойтахтдаги "Ўзэкспомарказ"да Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан ташкил этилган "Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бўйича ихчам ускуна ва минитехнологиялар" кўргазмаси иш бошлади.

Кўргазмани очар экан, Бош вазир ўринбосари, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси раиси В.Чжен республикада илк бор ўтказилаётган мазкур кўргазма шаклланиб келаётган мулкдорлар синфи учун қулай восита бўлишини таъкидлади. Жаҳоннинг ўн тўрт мамлакатидан ташриф буюрган 53 фирма ва компания вакиллари кичик ва ўрта тадбиркорликнинг ривожланишида қўл келадиган энг замонавий ихчам ускуналар ва минитехнологияларни намойиш қилмоқда. Кўргазманинг яна бир аҳамиятли жиҳати шундаки, у республикамиз ҳудудида доимий ишлайди, вилоятларда ҳам ташкил этилади.

— Дунёдаги кўплаб мамлакатлар иқтисодиётида кичик ва ўрта бизнес вакиллари салмоқли ўрин тутади, — дейди Япониядаги "Мицуи и ком ЛТД" компанияси вакили Ямагата. — Сизнинг мамлакатингизда ҳам бу йўналишда катта ишлар қилинмоқда. Мазкур кўргазма шу соҳада амалга оширилаётган ишларни янада юқори босқичга кўтариш учун хизмат қилиши шубҳасиздир. Японияда энг замонавий ихчам ускуна ва минитехнологиялар жуда кўп қўлланилади. Бинобарин, бу соҳадаги ҳамкорлик яхши натижалар бериши тайин.

Кўргазма меҳмонларида хорижий компаниялар билан бир қаторда маҳаллий корхоналар маҳсулоти ҳам катта таассурот уйғотмоқда. Масалан, қадоқлаш ва ўраш ускуналари тайёрлаш бўйича махсус конструкторлик бюроси намойиш этаётган вино ва арақ қуйиш линияси кўпгина кўрсаткичлар бўйича хорижникидан қолишмайди. Нархи арзон, муҳими, уни сотиб олиш учун хорижий валюта керак эмас. Сабзавот майдалагич митти ускуналар эса хорижникидан бир неча карра арзон.

"Недра" илмий-ишлаб чиқариш фирмаси оддий шифер тайёрлаш технологиясини таклиф қилаётир. Янги технология асосида тайёрланадиган шиферга қимматбаҳо асбест шарт эмас. Шу боис, маҳаллий хомашёдан тайёрланадиган бу маҳсулотнинг таннархи бозордагидан тўрт-беш марта арзонлиги кўпчилик тадбиркорларни қизиқтириб қўйгани бежиз эмас.

Ўзбекистон Фанлар Академияси Генетика институтининг директори А.Абдукаримов шундай деди:

— Ўзбекистон бир йилда четдан 25000 тонна уруғлик картошка олиб келади — бу 25 миллион АҚШ доллари деган гап. Бизнинг институтимиз олимлари яратган янги технология эса картошканинг барча касалликлардан фориғ қилинган элита навларини олишга имкон беради. Бундай уруғлик экилса, гектаридан 300-350 центнер кафолатланган ҳосил олиш мумкин. Шунда ишончсиз уруғ қадаб, меҳнатига куйган деҳқонлар бўлмайди. Биз уч йилда республикамизни четдан уруғлик картошка олиб келиш мажбуриятидан халос қиламиз. Кўргазма шу йўлда бизга ҳамкорлар топиб беришидан умид қилиб турибмиз.

Кўргазманинг очилиш маросимида Ташқи иқтисодий алоқалар вазири Э. Ғаниев иштирок этди.

Кўргазма 30 майга қадар давом этади.

(ЎзА)

ЮРИСТЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Конрад Аденауэр Жамғармасининг таклифига биноан, ўзбекистонлик бир гуруҳ юрист ва журналистлар Германия Федератив Республикасида бўлди.

Сафардан мақсад Конституциявий суд ҳамда Федератив давлат ва федерал ўлкалар даражасида қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш бўйича парламент (бундестаг) вакиллари фаолияти билан танишишдан иборат эди.

Сафар дастурида Бундестагда, Бундесратда, Федерал Конституциявий судда, Адлия вазирлигида, Конституцияни ҳимоя қилиш бўйича Федерал идорада, Федерал Олий судда, Петициялар бўйича парламент комиссиясида, Жиноят-қидирув полиция бошқармасида, Германия — Ўзбекистон дўстлик жамиятида, шунингдек, ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқлари бўйича вакил билан учрашувлар кўзда тутилганди.

Парламентдаги, Конституциявий суддаги, умумий судлар, прокуратура, полиция мактаблари, федерал давлат, федерал ўлка, шаҳар, жамоа даражасидаги, давлат ҳокимияти органларидаги учрашувлар Германиядаги қонун чиқарувчи, ижроия ва суд ҳокимиятлари фаолияти тизими, жойларда қонунларнинг бажарилиши, улар устидан назорат ҳамда бу қонунларнинг Германия Конституциясига мос келиш-келмаслиги билан танишиш имконини берди.

Энг муҳим учрашувлардан бири Германия Конституциявий суди раиси Ютта Лимбах хоним билан бўлди. Ютта Лимбах хоним ёш давлатимизнинг оёққа туриш борасидаги саъй-ҳаракатларини юксак баҳолаб, биз билан ҳамкорлик қилиш ҳамда Ўзбекистон Конституциявий суди фаолиятини ривожлантиришда, шунингдек, инсон ҳуқуқларини таъминлаш ва рағбатлантириш соҳасида ёрдам бериш истагини билдирди.

Франкфурт шаҳри маъмурияти раҳбариятининг шаҳар ратушасидаги учрашув пайтида Ўзбекистон делегациясига катта ҳурмат кўрсатгани ҳамда биродарлашган шаҳарлар дастури бўйича Самарқанд шаҳри билан фаол ҳамкорлик қилиш истагини билдирганини ҳам қайд этиш лозим.

Учрашувлар пайтида делегация аъзолари давлатимизнинг сўз, виждон эркинлиги, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг фаолияти, демократик янгиланишларни амалга ошириш, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимларидаги ислоҳотлар борасида ўтказаётган сиёсатини тушунтириб беришди.

Юқорида тилга олинган учрашувлар пайтидаги суҳбат ва мунозаралар немис ҳамкасбларимизнинг Ўзбекистонда амалга оширилаётган демократик янгиланишларга катта қизиқиш ва эътибор билан қарашини кўрсатди. Бу учрашувларда жамиятимиздаги сиёсий барқарорлик, миллатлараро тотувликка ҳамда ўтиш даври қийинчиликларини англаш ҳамда тараққиётнинг ўзига хос ва ўзига мос йўлини танлаш, минтақавий хавфсизлик, ислом экстремизми ва наркобизнес хавфининг олдини олиш борасида Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда тутган муҳим сиёсий-жўғрофий ўрнига юксак баҳо берилиши қайд этилди.

Германиялик ҳамкасблар, шунингдек, иқтисодий-сиёсий алоқаларни мустаҳкамлаш, шериклик муносабатларини ривожлантириш, инсон ҳуқуқларини таъминлаш ва рағбатлантириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва судлар фаолиятини такомиллаштириш борасида ҳамкорлик қилишдан манфаатдор экани ҳамда бу ҳаракатни қўллаб-қувватлашларини изҳор этди.

(ЎзА)

УШБУ СОНДА:

ЯНГИ ЗАМОН ОДАМЛАРИ
МУЗРАБОТЛИК САЛОМ ФЕРМЕР

МАҲАЛЛАНГ ОТА-ОНАНГ
БАРАКА — АҲИЛЛИКДА
2-бет

МАРДЛАР ҚЎРИҚЛАЙДИ ВАТАННИ
АСКАРЛАР ҲУЗУРИДА

ФАКТ ВА ШАРҲ
ТЕМИР ЙЎЛДАГИ «ЖОНЛИ ТЎСИҚ»ЛАР
3-бет

ЁЗУВЧИЛАР — САФАРДА
ФАРҒОНАГА АЛ-ФАРҒОНИЙ КЕЛЯПТИ

1998 ЙИЛ — ОИЛА ЙИЛИ
ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ
4-бет

ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

МАВСУМ ЯҚИН, ХИРМОН ҲОЗИР

— Зафарободлик деҳқонлар ҳар йили сув танқислигидан азият чекишади. Шуни ҳисобга олиб, бу йил томорқа учун ажратилган ерларга шоли, пиёз, ерёнғоқ сингари сувталаб экинлар ўрнига ҳам ғалла эктирдик, — деб қолди туман ҳокими ўринбосари, назорат инспекцияси бошлиги Анвар Темиров.

Бориб кўрдик, ҳақиқатан, шундай экан. Туманда ғаллачилик бўйича кўп ибратли ишлар қилинибди. Ҳар бир яхлит майдон атрофи четан деворлар билан ўралган. Мавсумий чайла қурилиб, биттадан қоровул қўйилган. Чигит экиш бошланганда, пилла мавсумида хоҳлайсизми-йўқми, ғаллага эътибор анча сусаяди. Бу ерда шунинг ҳам олди олинибди. Назорат инспекцияси, ҳокимнинг биринчи муовини, ички ишлар бўлими раҳбарлигида учта зарбдор гуруҳ тузилди. Улар асосан ғалланинг суви, ўғити, бегона ўтни олиш, хирмон жой тайёрлаш, ўрим комбайнларини таъмирлаш бўйича ўн учта хўжаликни ўртада тақсимлаб кеча-кундуз шуғулландилар.

Айтиш мумкинки, бу тадбирлар ўз самарасини берди. Вилоятнинг олди ғалласи шу ҳудудда етиштирилди.

Биргина Ҳамид Олимжон номли ижара-ширкатлар бирлашмаси далаларини айланиб кўрдик. Кўз қувонади, буғдойнинг бўйи-басти бир хил баландликда, ҳосил чамаси ёмонмас. 1365 гектар майдон тўлиқ уч марта ўғитланибди, гектарига ўртача 650 килограммдан азот сепилган, тўрт марта суғорилган майдонлар ҳам бор экан. Ғаллаоролдаги «Ғалла» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси олими П. Жумабоев куздан бери шу ҳудудда ғалланинг аҳволини кузатаркан. Унинг айтишича, режадаги ўн тўрт эмас, гектаридан камида йигирма центнерлик ҳосил кўзга ташланиб турибди.

Бирлашма қошида тажриба тариқасида бултур бир кичик корхона очилибди. Бошқа тадбиркорликлар қатори 105 гектар ғалласи ҳам бор экан. Бир йил ичида катта самарадорликка эришибди. Ҳисоб рақамида ҳеч кимдан бир сўм қарзи йўқлигидан, аксинча ўзига етарли захира маблағи борлигидан мамнун бўлдик. Холмўмин Бердиқулов, Ҳусан Жонодилов, Ҳайитбой Қўшиев бошлиқ звенолар ғаллазорларини кўздан кечирганимизда улар ҳосилдорлик 40 центнердан кам бўлмаслигини ишонч билан айтишди.

Бирлашма раиси Сафар Қувондиқов бизга энг асосий ишни — ўрим-йиғимга тайёргарликни кўрсатди. Ўн битта ғалла комбайни мавсумга тахт қилиб қўйилибди. Бу етишмас экан, тоғли Фориш, Нурота туманларида дон кечроқ пишишини ҳисобга олиб улардан шартнома асосида комбайн олишибди. Раис учта ўрим гуруҳи тузилганини айтди ва уларнинг вазифаларини шарҳлаб берди. 120 гектар салгина ўт босган майдонни «Жатка»лар билан ўришаркан. Иккинчи босқич «Енисей», «Нива» русумли комбайнларда амалга оширилса, асосий гуруҳда «Кейс»лар ишлатиларкан.

Ғаллани ўриш ва топшириш юзасидан «дала — хирмон — дон корхонаси» режаси тузилибди. Масалан, донни даладан марказий таъмирлаш устахонасидаги хирмонжойгача етказиш учун тўққизта транспорт трактори, ўн саккизта жиҳозланган тележка етарли экан. Энди, хирмонда тозаланган ғаллани туман дон корхонасига етказиб бериш учун «Жиззахтранс» ҳиссадорлик жамияти билан бешта юк машинасига шартнома имзоланган. «Кейс»ларда янчилган дон эса тозаланмай даланинг ўзидан корхона омборига жўнатилади.

Айни пайтда мутахассислар гуруҳи ғаллазорларни кўрикдан ўтказиб, табақага бўлиб қўйдилар. Чунки май ойида ёққан икки-уч жала анчайин майдонлардаги ғаллани ётқизиб кетди, айрим жойлар табиий офатдан талофат ҳам кўрди. Шуларни ҳисобга олиб, ўрим-йиғимнинг қатъий «графиги» тузилди.

Хирмон тўлиб дон тўкиладиган кунлар яқин. Зафарободликлар мавсумдан хўп яхши омадлар кутиб туришибди.

Ҳайитбой НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯНГИ ЗАМОН ОДАМЛАРИ

Салом Ғаниевни Музработ тумани чўлқуварлари яхши билишади. У — Таллашқон массивидан ер очиб, ғўза ўстириб, юқори ҳосил олиб элнинг назарига тушган деҳқонлардан бири. Бугун эса, кимсан, фермер. Уни Салом фермер, дейишади ҳамқишлоқлари.

Айни чоғда у киройи деҳқон хўжалигининг ҳам соҳибидир. Айтгандай, фермер деганда сиз қандай одамни тасаввур этасиз? Ўзингизни қийнамай қўя қолинг. Биз айни Салом Ғаниевнинг иш фаолияти, тажрибаси мисолида бу саволга шундай жавоб топдикки, унга сиз ҳам қўшиласиз, деган умиддамиз.

МУЗРАБОТЛИК САЛОМ ФЕРМЕР

1. ТОМОРҚАЧИ

Гапнинг индаллосини бу масаладан бошлаганимизнинг сабаби бор. Йўлбошчимиз республика Олий Мажлисининг XI сессиясида сўзлаган нутқида ана шу масалага алоҳида тўхталиб: **«Деҳқон хўжалиги нима асосда, қандай заминда пайдо бўлаяпти? — деди. — Авваламбор, томорқалар заминида... Деҳқон хўжалигининг асосий мақсади, манфаати, аҳамияти шундан иборатки, деҳқон хўжалиги эртага маҳсулот — товар чиқарадиган бўлса, яъни ўз маҳсулотини бозорга олиб чиқадиган бўлса, бу масалада давлатнинг юкини енгил қилади. Деҳқон хўжалиги ўзини ўзи боққан тақдирда ҳам бундай хўжаликларнинг афзаллигини қадрлашимиз ва қўллашимиз даркор».**

Шу маънода, Салом Ғаниевнинг томорқаси бугунги кунда фақат оиласини боқмаяпти, балки давлатнинг юкини енгил қилаётир. Унинг 50 сотих томорқасида тўрт фасл мобайнида турли мевали дарахтлар шовуллаб туради. Гўё ўзингизни катта бир боққа кириб қолгандай ҳис этасиз. Улар бу мевали дарахт кўчатларини кўкартириб, бошқа зироат экинларига нисбатан кўпроқ даромад олиши мумкинлигини исботлабгина қолмасдан, қўшниларига чўл шароитида ҳам мўл мева ҳосили етиштиришни амалда кўрсатдилар.

Кўп йиллар давомида Салом ака Сариосиё ва Тожикистон томонларга бориб, тажрибали боғбонларни сўраб-суриштириб, улардан сархил ва серҳосил нав мевали дарахтлар кўчатларини келтириб, томорқасига ўтқазаверди. Пулидан қочмади. Қиммат бўлса ҳам, харид қилаверди. Мана, ҳозир бу ерда 80 туп анор, 30 туп хурмо, 80 туп хубони олма, 50 туп эртапишар гилос, 20 туп ўрик дарахти ҳовлининг кўркига-кўрк қўшиб турибди. Ҳаммаси ҳосилга кирган. Биргина ўтган йили қарийб 2 тонна анор, 4 тонна хурмо ва гилос, 3 тоннадан кўпроқ ўрик бозорга чиқариб сотилди. Ишкомга кўтарилган токлардан ҳам оила эҳтиёжига яраша сархил узум олинмоқда. Бундан ташқари, 1,8 сотих иссиқхонада 30 туп лимон дарахти парвариш қилинаётир. Бу ердан эса йилига бир тоннадан ошиқ ҳосил саранжомланаяпти. Даромадни ўзингиз ҳисоблаб олаверинг.

Шу мисолнинг ўзиёқ ишбилармон одамнинг нималарга қодирлигини кўрсатиб турибди. Энди бир мулоҳаза қилиб кўрайлик.Сурхон воҳаси аҳолисининг асосий қисми қишлоқларда яшайди. Деярли ҳаммасининг томорқаси бор. Бироқ қишлоқликларнинг кўпчилиги, худди шаҳарликлардек, кўкатдан бошлаб картошкагача — ҳамма нарсани сотиб олади. Айримларнинг томорқасида ҳатто қиёқ ҳам ўсмайди. Яна шундай оилалар борки, 30-40 сотих томорқаси бўла туриб, битта дарахт ўстириб кўрмаган ҳали. Уларнинг бола-чақалари қўлидан йил — ўн икки ой мобайнида тўрхалта тушмайди: олма деса, анор деса, бозорга чопади, картошка, помидор керак бўлса, дўконга югуради. Ахир, Ғаниевлар оиласида бор ер, сув ва шунга ўхшаш шароитлар бошқаларда ҳам бор-ку?! Томорқасини ажриққа бостириб қўйган одамлар ердан самарали фойдаланишни Салом акадан ўргансалар, ундан ибрат олсалар ёмон бўлмасди.

2. ҒАЛЛАКОР

Салом аканинг уйидан юз метр нарида катта канал бор. Каналнинг юқори қисмида эса 2 гектарча ташландиқ ер бўлиб, қаровсиз ҳолда қамиш босиб ётарди. Салом Ғаниев фарзандлари билан шу майдонни ўзлаштириб, ерга гўнг солишди, текислашди. Ҳозир бу пайкални кўрган кишининг ҳаваси келади.

Ишбилармонлар ҳар йили ана шу майдонга буғдой экиб, 55-60 центнердан зиёд дон етиштирмоқдалар. Анғизга эса такрорий экин сифатида маккажўхори ва бошқа экинлар ҳам экилмоқда.

Ва табиийки, оиланинг ҳамёнига мўмайгина даромад тушаётир.

3. ПАХТАКОР

У томорқаси ва 2 гектар ерда етиштириладиган мева, ғалла ва бошқа экинлар ҳосилидан олинадиган даромад ҳисобига ҳам дориломон яшаши мумкин эди. Лекин табиатан тиниб-тинчимас одам эмасми, ҳамма жойда мустақил хўжаликлар тузилаётганига ҳавас қилиб, хотини Зайнаб опа, ўғиллари Ғайрат, Фарҳод, Шомуҳаммад, қизлари Феруза ва Қундуз, келини Санобарлар билан 1994 йилда А. Қодирий номли деҳқон (фермер) хўжаликлари уюшмаси ҳудудида «Абдусалом» фермер хўжалигини ташкил этди. Шу-шу, улар ўз далаларида ғўза ва ғалла ўстириб, мўл ва сифатли ҳосил етиштирмоқдалар. Айниқса, ўтган йилги ютуқ салмоқли бўлди. Эрта баҳорда 32 гектар ерга чигит экилган эди. Ёз давомида Ғайрат чопиқ трактори билан ғўза қатор ораларига ишлов берган бўлса, Шомуҳаммад қўшнилари билан бирга ниҳолларни оби-тобида суғорди, бошқалар эса бегона ўтларга қирон келтиришди. Хуллас, мўлжалдаги пахтани етиштириш мақсадида ҳамма бир тан, бир жон бўлиб курашди.

Пахта қийғос очилгач, пайкалга атиги бир марта терим агрегати киритилиб, жуда қисқа муддатда 112 тонна хомашё йиғиштириб олинди. Ҳосилдорлик 35 центнердан ошди. Якунда 2 миллион 700 минг сўм даромад, шу жумладан, 600 минг сўмдан зиёд соф фойда қўлга киритилди. Бир ишчи ҳисобига 207,5 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. **Аъзоларнинг ўртача ойлик иш ҳақи эса 4800 сўмни ташкил этди.** Қиёс: фермер хўжалигининг даласига туташ майдонда пахта ўстирган Шоймурод Хоннаев, Абдулла Холиёров бошлиқ бригадаларда бу кўрсаткич 1200-1500 сўмдан тўғри келди. Бундан ташқари, фермер хўжалиги аъзолари ихтиёрида 27 тонна тола қолди. Бу — қўшимча 900 минг сўм даромад дегани.

— Пахтачилик серташвиш иш, ўз техникангбўлмаса, муродинг ушалиши қийин, — дейди Салом ака. — Бизда «Олтой» ҳам, чопиқ трактори ҳам, тележкалар ҳам қўшақўша. Ҳаммасини даромадимизнинг бир қисмидан кечиб харид қилганмиз. Техникаларимиз оғиримизни енгил қилиш билан бирга, 1 миллион сўм даромад ҳам келтирди. Ҳайрон бўлаяпсизми? Уларни қўшни бригадалар, пахтани қайта ишлаш заводига ижарага ҳам бериб турамиз-да...

Салом Ғаниев ҳар бир ишни ҳисоб-китоб билан бажаради. Бир далил. Ҳали кўпгина хўжаликлар раҳбарлари маъданли ўғит жамғариш ҳақида ўйлаб кўрмаган пайтда — ўтган йилнинг сентябрь ойида фермер хўжалиги аъзолари мўлжалдагидан зиёд ўғитни келтириб, омборга босиб қўйишди. Шунинг ҳисобига ҳам анча миқдорда маблағ тежалди. Чунки ўғит нархи кун сайин кўтарилиб бораётгани сир эмас.

4. БОЙ ОДАМ

Томорқага қалб қўри, кўз нури, билак кучини бахшида этган одам, ҳақиқий ғаллакор ва пахтакор, қўйингки, тадбиркор киши бой бўлади, албатта.

Салом Ғаниев ҳам бадавлат кишиларнинг бири: яп-янги «Нексия» машинаси, беками-кўст участкаси бор. Аммо бундай тоифадаги бойлардан қўрқмаслигимиз керак. Нега дейсизми? Унинг қўли очиқлигини андак баён этсак, яна бир хислатини ўқувчига аён қилган бўламиз.

Гап шундаки, Салом ака қишлоқдошларидан саховатини аямайди. Ўтган йили шифохонани таъмирлашга 30 минг сўм, Мирзо Улуғбек номли мактабда болаларга пухта билим бераётган ўқитувчиларни мукофотлаш учун 70 минг сўм, маҳалладаги қабристонни ободонлаштириш ишига эса 120 минг сўм маблағ ажратди. Айни чоғда Ободон қишлоғидаги бир гуруҳ ногирон кишилар ҳам унинг моддий ёрдамидан баҳраманд.

Сезаяпсизми? «Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар куни қилмоқ лозим» деган қоида Салом Ғаниевнинг азму қарорига айланган. Бундай кишилар эса ҳамиша халқ ва Ватан манфаатини ўз манфаатидан устувор деб биладилар.

5. ЯНГИЧА ФИКР ЭГАСИ

— Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XI сессиясида «Деҳқон хўжалиги тўғрисида», «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги Қонунлар қабул қилингани айни муддао бўлди, — дейди Салом ака худди йўқотган нарсасини топиб олган кишидай қувониб. — Чунки бу қонунлар биз, деҳқон (фермер)ларнинг ҳақ-ҳуқуқимизни ҳимоя қиладиган ҳужжатлардир. Уларда деҳқон (фермер) хўжаликларига дахлдор барча масалалар қамраб олинган. Менга, айниқса, «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги Қонуннинг 13-моддасидаги «Фермер хўжалиги мулкчиликнинг бошқа шаклларидаги корхоналар билан тенг ҳуқуқларга эга», деган жумлалар жуда ёқди. Сабаби — биз мустақил фермер хўжалиги бўлсак-да, илгари бошқалар бўлар-бўлмасга ишимизга аралашаверарди. Энди бунга чек қўйилди.

Суҳбат асносида у мамлакатимиз раҳбарияти қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилишга устувор вазифалардан бири сифатида эътибор бераётганидан мамнунлигини билдирди.

— Бугун қишлоқда амалга оширилаётган ҳар бир тадбир келгусида деҳқоннинг фаровон турмуш кечиришини таъминлайди, — сўзида давом этди у. — Биз буни қалбдан тушунишимиз, шунга яраша муносиб меҳнат қилишимиз лозим.

— Бу йилги режаларингиз ҳақида ҳам ўртоқлашсангиз? — сўраймиз у кишидан.

— Мустақиллигимизнинг 7 йиллиги нишонланадиган жорий йилда томорқамиздан ҳам, фермер хўжалигимиз далаларидан ҳам ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирамиз. Бу — қуруқ, ҳавойи гап эмас. Ишонмасангиз, боғимизга киринг-да, хил-хил пишган гилосу ўриклардан татиб кўринг, пайкаллардаги дуркун ўсаётган ғўзаларга нигоҳ ташланг...

Алҳол, биз шундай йўл тутдик. Ва... боғдаги шиғил мевалар, ғаллазордаги оқара бошлаган бўлиқ бошоқлар, далалардаги қийғос шоналаган ғўзаларни кўриб, Салом Ғаниев хонадони учун бу йил ҳам баракали бўлишига инондик.

* * *

Қиссадан ҳисса: Салом Ғаниев — янги замон одами, янгича фикрловчи киши, томорқачи, ғаллакор, пахтакор, ҳақиқий деҳқон хўжалиги эгаси, бир сўз билан айтсак, ишбилармон фермер. Ёш мустақил давлатимиз тараққиёти учун ана шундай кишилар жуда-жуда зарур. Шу ўринда Президентимизнинг Олий Мажлис XI сессиясидаги нутқида баён этилган яна бир фикрни эслатиб ўтиш жоиз: **«Бугун деҳқон хўжалигини қонунлаштириб, эртага унинг эгаси нафақа олиши, пенсия олиши учун имконият яратаяпмиз. Шу тадбир, йўллар билан ишсизликнинг олдини олаяпмиз. Буни ҳам тарғибот қилишимиз, халқимизга тушунтиришимиз керак».**

Бизнинг ушбу мақоламизни ана шу хайрли иш йўлида қўйилган қадам, «хамир учидан патир», деб билгайсиз.

Икром ЎТБОСАРОВ,
Усмонали НОРМАТОВ.

ХАБАРЛАР — ҲАЁТ КЎЗГУСИ

ШАҲАРЧА ҚАД КЎТАРМОҚДА

Кейинги бир-икки йил ичида Жиззах шаҳрида кўп йиллар мобайнида қурилиши тўхтаб қолган маданий-маиший, ижтимоий биноларни тиклаш юзасидан кенг кўламли иш олиб борилмоқда. Яқинда «Сайилжойи» маҳалласида худди шундай «туя гўшти еган» бинонинг қурилиши ниҳоясига етказилиб, у замонавий ёпиқ сув спорти саройига айлантирилди. «Ғаллабанк», «Заминбанк», «Миллийбанк» бинолари, Меҳнат ва аҳолини иш билан таъминлаш бошқармасининг маъмурий идораси ҳам шу усулда қайта тикланди. «Оқ бозор», «Кўк бозор», «Олмазор» бозорлари эса кенгайтирилди.

Айни кунларда Ҳамроқул Носиров номли хўжаликнинг боғига туташ жойда Ишчилар шаҳарчаси барпо этилмоқда. Бу ерда 50 та коттеж қурилади.

Н. ҲАЙИТБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТОШДАН... ПАХТА УНАДИ

Навоий шаҳрида яшовчи ота-бола Муродовлар анъанавий шиша тола ўрнини босадиган иссиқликни сақловчи материал ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Бундай материални олиш технологияси базальт деб аталган тоғ жинсини майдалаб, эритишга асосланган. Янги маҳсулотга Тизол деб ном берилди. Уни харид қилиш учун жуда кўп буюртма тушаётгани Тизолнинг сифатли маҳсулот эканини тасдиқламоқда.

Мутахассислар экологик жиҳатдан соф базальт толадан кўп марта фойдаланиш мумкинлигини таъкидлашмоқда. “Тизол” хусусий фирмасининг директори Т.Муродовнинг айтишича, ишлаб чиқариш ҳажми ошмоқда, тез орада тошдан олинган толани фақат мамлакатимиздаги эмас, ҳатто хориждаги истеъмолчилар ҳам харид қилишлари мумкин бўлади.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

ОЛИЙ ХЎЖАЛИК СУДИДА

БАНКРОТЛИК ЭШИК ҚОҚМАСИН

Маълумки, хўжалик юритиш субъектларининг банкрот бўлиши давлат ёки жамият манфаатларига сезиларли зарар келтиради. Ҳар қандай давлат ёки жамият ўз ҳудудида фаолият кўрсатаётган хўжалик субъектларининг яхши ишлаши тарафдоридир.

Бозор иқтисодиётининг ўз қонунияти бор. Хусусан, бозор рақобати майдони, ҳар қандай хўжалик юритувчи субъектнинг мажбуриятлари мавжуд мол-мулкидан ошиб кетганлиги сабабли у товарларга (ишларга, хизматларга) ҳақ тўлаш юзасидан кредиторларнинг талабини қондиришга, шу жумладан, бюджетга ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий тўловларни таъминлашга қодир эмас экан, у икки хил усул билан банкрот деб эътироф этилиши мумкин.

Биринчидан, корхона янги хўжалик юритиш субъекти ихтиёрий равишда тугатилаётганда уни ўзи банкрот бўлганлигини расмий эълон қилиши бўлса, иккинчиси — хўжалик судининг ҳал қилув қарори асосида амалга оширишдир.

Агар 1995 йилда республика хўжалик судларида 92та банкротлик ишлари кўрилган бўлса, бу рақам 1997 йили 253 тани ташкил этди. Банкрот деб эътироф этилган корхоналар сони ҳам 54 тадан 144 тагача кўпайган.

«Банкротлик тўғрисида»ги қонунда белгилаб қўйилганидек, банкротликка доир иш кузатиш кредиторининг (кредиторларнинг), прокурорнинг ёки ваколатли органнинг аризаси асосида амалга оширилади.

Бу ерда кредитор сифатида банк, солиқ идоралари, бошқа хил субъектлар қатнашиши мумкин. Шунингдек, 1996 йил 11 декабрдаги Республика Президентининг «Корхоналарнинг банкротлик тўғрисидаги қонунчиликни амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги Фармони билан ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси ҳузуридаги иқтисодий ночор корхоналар ишлари бўйича қўмита ҳам ариза бериш ҳуқуқига эгадир.

Ўтган йили республика хўжалик судларига банкрот деб топиш бўйича ариза билан қарздорлар—9, прокуратура—55, банкротлик бўйича қўмита ва ҳудудий бошқармалари — 93, кредитор ва банк идоралари томонидан эса 96 марта мурожаат этилган. Жами 253 мурожаатдан 144 таси бўйича ҳал қилув қарорлари чиқарилган ва банкрот деб эълон қилинган. Одил судловни амалга ошириш кўпчилик корхоналар қарзларидан қутилган ёки тўлов қобилиятини тиклагани учун 91 та иш бўйича банкрот деб топиш ҳақидаги даъво аризалари рад этилган. 1998 йилнинг 1-чораги натижаларида Тошкент вилояти, Қорақалпоғистон Республикаси, Навоий ва Наманган вилоятларида банкрот корхоналар сони ўсиб бораётганлиги кузатилди.

Президентимиз И.А Каримовнинг «Хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий ночорлиги ва шартнома мажбуриятларининг бажарилиши учун мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини кучайтириш тўғрисида»ги 1998 йилги 4 март Фармони хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари жавобгарлигини ҳис этмаган ҳолда ўзибўларчилик, совуққонлик ва хизмат мансабини суиистеъмол қилиш оқибатида корхоналарни иқтисодий ночор аҳволга тушиб қолишга қарши ҳуқуқий восита сифатида эълон қилинади.

Мазкур Фармон хўжалик низоларини ҳал этиш бўйича иш кўраётган республика хўжалик судлари олдига жиддий вазифаларни қўйди.

Хусусан, хўжалик низоларини кўриш жараёнида жиноят аломатлари аниқланган ҳолатларда хўжалик юритувчи субъектлар мансабдор шахсларга нисбатан жиноят ишлари қўзғатилади. Иқтисодий ҳуқуқбузарликни содир қилган шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чоралари қўлланилади. Хўжалик юритувчи субъектларга етказилган мулкий зарар айбдор шахслар ҳисобидан қопланади. Пул маблағлари ва бошқа мулкдан оқилона фойдаланмаслик, тўлов интизомини бузганлик, шартнома мажбуриятларини бажармаслик ва корхоналарни банкротлик даражасигача олиб келган раҳбарларни ва бошқа ходимларни эгаллаб турган лавозимидан озод этишга қадар бўлган интизомий жавобгарликка тортиш ҳақида тегишли органларга тақдимномалар киритиш каби ҳуқуқий ваколатлар хўжалик судларининг қонун устуворлигини таъминлаш борасидаги масъулиятини оширди.

Фармон талабларидан келиб чиққан ҳолда, республика хўжалик судлари томонидан ўтган қисқа давр ичида 50 дан ортиқ мансабдор шахслар устидан жиноий ишлар қўзғатилган. Таҳлиллар шуни кўрсатадики, жиноят иши қўзғатилганларнинг 37 таси бевосита корхона раҳбарлари бўлиб, улардан маъмурий тартибда 2 млн. 386 минг сўм жарима ундирилиб, 52 киши лавозимларидан четлатилди.

Юқорида таъкидлаб ўтилган мансабдор шахсларнинг «ҳотамтойлиги» туфайли корхоналарга 32 млн. 636 минг сўм зарар келтирилган.

Қашқадарё вилоят хўжалик судида «Интилиш-К ЛТД» масъулияти чекланган жамиятининг «Эскиангорканал қурилиши» трестига қарашли кўчма механизациялашган колоннасига 3224800 сўм ўтказиш ҳақидаги даъво аризаси кўрилди. Суднинг қарорига мувофиқ томонлар ўртасида тузилган шартномани бажармаслик оқибатларида корхонага етказилган зиён қурилиш ташкилотининг собиқ раҳбари Б. Эргашев (80000 сўм), ҳозирги раҳбари И. Ўринов (50000 сўм) ва бош бухгалтер Н. Исмоилов (80000 сўм)ларнинг шахсий ҳисобидан қопланадиган бўлди.

Баъзан кредитор ва қарздор вужудга келган молиявий низони тинч йўл билан ҳал қилиш усулларини яхши ўрганмаганлиги ёки шартномалар асосидаги ҳолатларни тўғри англамасликлари ҳам хўжалик судларида банкротликка оид иш қўзғатишга сабаб бўлмоқда.Масалан, Тошкент вилоятида иқтисодий ночор корхоналар ишлари бошқармасининг «Илхомбек» хусусий корхонасини банкрот деб эътироф этиш хусусидаги аризаси Тошкент вилояти хўжалик суди томонидан кўрилади. Корхонанинг Бизнес-Фондидан олган қарзи 1 млн. сўм бўлиб, фоизи 2 млн. сўмга етганлиги аниқланган. Аммо суд жараёнида шу нарса маълум бўлдики, қарздор корхонанинг мол-мулки қарз суммасидан 2 баравар ортиқ бўлган. Даъвогарнинг «Илхомбек» хусусий корхонасини банкрот деб тан олиш талаби рад этилган.

Банкротлик жараёни бозор шароитида табиий жараёндир. Корхоналарнинг банкротликка учраши сабаблари ўрганилмоқда. Кўпинча бу корхона раҳбарларининг уқувсизлиги, бозор иқтисодиёти қонунларини яхши ўзлаштира олмаганлиги, молиявий муносабатларга нописандлиги оқибатидир.

Хўжалик раҳбарлари ўз корхоналарини банкротликдан муҳофаза қилишлари учун, энг аввало, бозор муносабатларини чуқур билишлари, етарли иқтисодий ва ҳуқуқий билимларга эга бўлишлари, юридик хизматни йўлга қўйишлари, шартномалар тузишга жиддий ёндашишлари лозим.

Хусусан, кредитлар бўйича шартномаларни тузишда молиявий мулкий имкониятларни тўғри баҳолай олишлари керак. Энг муҳими, хўжалик низоларини бартараф этишда ўз вақтида хўжалик судларига мурожаат этиш лозим, бу ижобий ҳолатларга олиб келади.

Банкротлик эшик қоқмаслиги раҳбар салоҳиятига, тадбиркорлигига тўғридан-тўғри боғлиқлигини бозор иқтисодиёти кўрсатмоқда.

Меҳмонали НИЁЗОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди матбуот хизмати раҳбари.

НИГОРАНИНГ ШИРМОЙ НОНЛАРИ

Қўқон нон комбинати қошида «Миллий нон» деб номланган янги завод иш бошлади. У «Винклер», «Рус печи», «Экмасан» сингари энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ҳозир бу ерда кунига 20 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

СУРАТЛАРДА: бригадир Нигора Турдиқулова ва технолог Зайнабхон Абдураупова; нон расталари.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

МАҲАЛЛАНГ — ОТА-ОНАНГ

Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кўтарилади. Ҳамманинг ҳаловати, осойишталиги йўқолади. Ана шу ҳақиқатни чуқур ҳис этган Андижон шаҳридаги маҳалла фуқаролар йиғини оқсоқоллари ҳар бир оиланинг тинч ва мустаҳкам бўлишига, кишилар ўртасида меҳр-оқибат, ҳамжиҳатлик сингари одамийлик фазилатларини камол топтиришга, умуминсоний қадриятларни янада шакллантиришга эътибор қаратмоқдалар.

БАРАКА — АҲИЛЛИКДА

Маҳалламизда 665 та хонадон бор. Ҳар биримиз кўча ва гузарларимизнинг саранжом-саришталиги, ободлиги учун ўзимизни масъул деб ҳисоблаймиз. Шаҳар ва вилоят миқёсида ўтказилаётган «Энг намунали хонадон», «Энг ибратли келинчак» сингари кўрик-танловларда мунтазам равишда юқори ўринларни эгаллаб келаётганлигимизнинг боиси ҳам шундан.

Матбуотда эълон қилинган «Кўнгилдаги бузилиш», «Бир болага етти маҳалла ота-она ёхуд ваҳҳобийлик, илмсизлик, лоқайдлик ҳақида баҳс» туркум мақолаларни ўқидик. Экстремистик руҳдаги ваҳҳобийлик ҳаракатига ўз вақтида чек қўйилганлигидан хурсандмиз. Матбуотда бундай чиқишлар жуда фойдали, деб ўйлаймиз.

Ота-она, мактаб, маҳалла тарбиясини олган, кексалар ўгитига қулоқ тутган ўсмир ҳеч қачон инсон шаънига доғ бўлиб тушувчи ишларга қўл урмайди. Аксинча, ўзига маъқул ҳунарни эгаллайди. Яхши хулқи билан эл-юрт олдида ҳурмат топади. Маҳалламизда Худойбердиохун Нурфайзиевлар оиласини ҳамма ҳавас билан тилга олади. Бу аҳил оилада олти ўғил, тўрт қиз камол топган. Уларнинг ҳаммаси уй-жойли, ҳунарли, меҳнаткаш. 72 ёшга қадам қўйган Худойбердиохун ота маҳалламизда ўтказиладиган ҳар бир маросимда бош-қош. Зарурат туғилса ўғил-қизлари ишлаб топган пулнинг бир қисмини олиб, кам таъминланган оилаларга тарқатади. Яқинда ота бошлиқ фарзандлар маҳалламизда яшовчи ота-онаси йўқ қизимизнинг тўй сепини олиб беришди. Гилам, сандиқ, 16 минг сўм пул ҳадя этишди. Бундан ташқари қаровчиси йўқ олти кишига минг сўмдан пул тарқатишди.

Абдусалом ҳожи Тоировлар оиласи ҳақида ҳам илиқ гаплар айтиш мумкин. Бу каби табаррук зотлар ёшларимизни тўғри йўлга солиш, жамият ишига камбарсата қилиш, меҳнаткаш, ҳалолу пок инсонлар бўлиб улғайишларида оталик меҳрини бахшида этмоқдалар.

Ёшлар тарбиясида, оиланинг мустаҳкам бўлишида, маъракаларимизнинг серфайз ўтишида маҳалланинг аҳамияти беқиёс катта эканлигини унутмаслигимиз керак. Ҳар бир маҳаллада маънавий-маърифий ишларни кучайтиришимиз зарур. Ички ишлар бўлими нозирлари, ҳуқуқ-тартибот маҳкамаларининг ходимлари маҳаллаларда бўлиб, ишсиз юрган ёшлар, оиласи нотинч фуқаролар, умуман жамоатчилик билан суҳбатлар ўтказишса, савол-жавоблар қилишса, айни муддао бўлар эди. Бу каби тадбирлар ҳуқуқий билимни ошириш, ғафлатда юрган айрим ёшялангларни сергак торттиришда катта аҳамият касб этади. Ҳолбуки, юқорида номлари тилга олинган ташкилотларнинг вакилларини жуда кам кўрамиз.

Қанчалар аччиқ бўлмасин тан олиш керакки, кўплаб ҳамкасбларим ўз ваколатларини ҳали-ҳануз тушуниб етмаяпти, маҳаллани маданий-маърифий, оммавий, ижтимоий-сиёсий ишлар марказига айлантира олмаётир. Уларнинг кўпи фақат турли маълумотнома ва нафақалар бериш билан машғул бўлмоқда.

Бугун ишга бўлган муносабатимизни тубдан ўзгартиришимиз зарур, чунки бу давр тақозоси. Яқинда ўн беш нафар оқсоқолдан иборат ёшлар билан ишлаш, ҳеч қаерда кўним топмай юрганларга ҳам моддий, ҳам маънавий ёрдам кўрсатиш, мактабга қатнаётган ўсмирларнинг хулқ-атворини кузатиб бориш, ноаҳил оилаларни тиклаш ишчи гуруҳини ташкил этдик. Гуруҳ аъзолари маҳалла ўрамидаги ҳар бир хонадонга кириб бормоқда, ўзларининг таклиф ва истакларини ўртага ташламоқда.

Маҳалла шаъни, нуфузи, обрў-эътибори оила шаъни каби муқаддасдир. Шу боис унга доғ туширмаслик, соғлом муҳитни қарор топтириш шу гўшада истиқомат қилаётган ҳар бир фуқаронинг бурчи бўлмоғи керак.

Муҳаммаджон ТЎРАБОЕВ,
Андижон шаҳридаги «Андижон» маҳалласи фуқаролар йиғини раиси.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1998 йил 26 майдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	54,88
1 Австрия шиллинги	7,09
1 Англия фунт стерлинги	143,16
10 Бельгия франки	24,18
1 Голландия гульдени	44,27
10 Греция драхмаси	2,91
1 Дания кронаси	13,10
1 БАА дирхами	23,89
1 АҚШ доллари	87,76
1 Миср фунти	25,79
1 Ирландия фунти	125,40
1 Исландия кронаси	1,24
10 Испания песети	5,87
100 Италия лираси	5,06
1 Канада доллари	60,52
1 Хитой юани	10,60
1 Қувайт динори	291,08
1 00 Ливан фунти	5,80
1 Малайзия ринггити	23,09
1 Германия маркаси	49,89
1 Норвегия кронаси	11,84
1 Польша злотийси	25,81
10 Португалия эскудоси	4,89
1 Сингапур доллари	53,45
1 СДР	117,95
1000 Туркия лираси	0,34
1 Финляндия маркаси	16,43
1 Франция франки	14,88
1 Швеция кронаси	11,44
1 Швейцария франки	59,84
1 ЭКЮ	98,12
10 Жанубий Корея вони	0,64
10 Япония иенаси	6,42
1 Россия рубли	14,25
1 Украина гривнаси	42,72
1000 Беларусь рубли	2,47
1 Латвия лати	147,00
1 Литва лити	21,94
1 Молдава лейи	18,55
1 Қирғизистон соми	4,41

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Мардлар қўриқлайди Ватанни

АСКАРЛАР ҲУЗУРИДА

ДИЙДОР

Юнусобод тумани ҳокимлиги, хотин-қизлар қўмитаси ва бошқа жамоатчи ташкилотлар иштирокида ота-оналар, санъаткорлардан иборат гуруҳ махсус автобус билан Қашқадарё вилояти ҳудудидаги ҳарбий қисмда бўлишди. Аскарларимиз ҳаётини ўз кўзлари билан кўриб келиш имкони туғилди.

Ҳарбий қисмга етиб борганимизда соат 10 дан ошганди. Шанба куни. Шундай бўлса-да, тушгача солдатлар кундалик юмушлари билан тарқалиб кетган. Ҳарбий қисм ҳовлисига кириб борганимизда ўзгача бир нафас, ўзгача ғурурни туйдик. Ерлар солдатларга хос эътибор билан чопилган. Ўрик, олича, беҳи дарахтлари яшнаб турибди. Авжи баҳор палласи. Биз билан келган ота-оналарнинг фарзандларига одам юборилди. Биринчи бўлиб Аҳмадхўжа аканинг ўғли етиб келди. Кейин эса оналар ўз дилбандлари билан учрашди. Шу ерда уларнинг учрашувини кузатиб дунёда дийдор, юз кўришиш бахти нима эканлигини кашф этдим.

Рус йигити Павел Назаровнинг хизмат қилаётганига 6 ой бўлган. Онаси фарзандининг қасамёд қабул қилиш тантанасида ҳам иштирок этган. Бу гал эса синглиси Ксенияни ҳам бирга олиб келди. Қизча акасининг ёнида парвона бўлиб шундай меҳрибончилик кўрсатаяптики, Павелнинг бутун интизорлиги, чарчоқлари унутилиб кетди гўё.

БИРИНЧИ ХОТИРА

Катта акам ҳарбийдан қайтганида дўстлари, қариндош-уруғлар кўргани келди. Онам унинг қошида парвона. Мавриди бўлса-бўлмаса нимадир сўрайди, юз-кўзларига термулади. Ниҳоят, меҳмонлар тарқаб, ҳовлида оила аъзоларимиз қолди. Ана шунда ширин суҳбат бошланди. Акам хизматининг қандай ўтганлиги ҳақида, ўрмонлар, ёру-дўстлари тўғрисида сўзлади. Биз бўлмаган жойлардаги гўзал манзаралар тасвирини чизди. Ўшанда биз укалар илк марта тезроқ улғайишни ва ҳарбий хизматга боришни орзу қилгандик. Акам ҳар куни эрталаб машқ қилар, муздек сувда ювинарди. Унинг бутун вужудидан уфуриб турган соғломлик ҳавасимизни келтирарди. Энди ўйласам, солдат ҳарбийдан қайтганда бўладиган суҳбатларнинг хосияти кўп экан. Аскарнинг хотиралари унга ҳавас билан термулиб ўтирган укаларнинг юрагида ҳарбий хизматга, мардликка, қаҳрамонликка ҳавас уйғотади. Ҳавас эса юракка қадалган эзгулик ниҳолидир. Ана шу ниҳолнинг азамат дарахт бўлишидан бутун халқимиз манфаатдор бўлади.

Улғайиб ҳарбий хизматга жўнаётганимизда эса акалар ҳақиқий сирни очди:

— Хизматда ҳар хил гап сўзлар, оғир кунлар бўлади. Лекин йигит киши ҳамма гапни уйига ёзавермайди. Уқдингми?

Ҳарбий хизматга борганимдан кейингина унинг нима демоқчи бўлганини фаҳмлаб етдим.

ЁТОҚХОНА

Командирнинг рухсати билан аскарларнинг ётоқхонасини кўздан кечирдик. Катта ва ёруғ хонани Ўзбекистонимизнинг байроғи безаб турибди. У ердан ўнга бурилса, ётоқхона. Эшикнинг ёнида рангли телевизор. Ҳар бир солдат учун тумбочка, табуретка, кроват. Сочиқ, енгил оёқ кийими. Таниш манзара. Фарқ шуки, энди бу йигитлар мустақил юртимизни, ўз она Ватанимизнинг тинчлигини қўриқлайдилар. Кираверишда «Ватанимга хизмат қиламан» номли деворий газета. «Ҳангома бурчаги»нинг сатирик сони. Унда навбатчи сержантнинг ухлаётгани тасвирланган. Оппоқ соқолли нуроний унга хайрли тун тилаяпти. Айни пайтда «Ўғлим, биз ҳам ухласак майлими? Унда юртимизнинг тинчлигини ким қўриқлайди?» деган иддао.

— Йигитлар, қийналганларинг йўқми? — деб сўраймиз улардан.

— Йўқ. Ҳаммаси жойида,— дея жавоб қилади аскарлар.

ИККИНЧИ ХОТИРА

Ўша шўро замонида Қўқондан жўнаган 18 йигит Перм вилоятидаги ҳарбий қисмга бориб тушдик. Ёши каттароқ бир йигит бор эди. «Дед» деган «махлуқлар»ни эслатавериб юракни ёрди. Охири Баҳромжон деган йигит:

— Бошга тушганини кўз кўрадида ака, гўштимизни емас ўша «дед»лар, — деб уришиб берди.

Барибир, юракка қўрқув ин қурган эди. Хайриятки, сержантлар тайёрлайдиган олти ойлик мактабга тушдик. Головин деган катта лейтенант бўларди. Дарсларни зўр ўтар, лекин осиёликларни кўп мазахларди. Биз, бечоралар тузук жавоб қайтаришни ҳам билмасдик.

Шуни ҳис қилганим баробарида хизмат зерикарли ва бефойда бир машғулот бўлиб туюлган эди.

СУҲБАТ

Солдатларнинг энг яхши кўрган жойи бор. Бу чекиш учун ажратилган жой. Тушлик пайти аскарлар билан гаплашиб ўтирдик.

— Хизматлар қалай?

— Чакки эмас.

— Уйни соғиндиларингми?

— Соғиндик. Лекин олти ойдан кейин таътил берилади. Истаганлар бориб-келишади.

— Истамайдиганлар ҳам борми?

— Бўмасачи. Мана Иброҳимнинг хизмати тугаяпти. Лекин уйига бирон мартаям боргани йўқ.

— Нима учун? — дея савол бердим Иброҳимга.

— Ҳар олти ойда бораверсак, қадримиз қоладими? Бундоқ бир акаларимизга ўхшаб бизни ҳам соғинишсинда.

Кулишдик.

— Сиз ундан кўра Тошкентдан гапиринг. Қизлар атлас кўйлакларни кийиб, очилиб-чочилиб юргандир?

— Саид Нуриддинхўжаев қачон хизматдан қайтар экан, деб туришибди, — дедим ҳозиргина танишган аскарга. Бу йигит ҳам Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидан. Хизматнинг тугашига олти ой қолган. Йигитларнинг исми-шарифини сўрайман. Ботир Усмонов Қамаши туман, Тўқбой қишлоғидан. Азамат Ражабов, Тошкент вилояти, Бўстонлиқ туманидан. Имомали Қўшоқов Зангиота туманидан. Барчаси алп йигитлар, аскар йигитлар. Қайсидир ота-онанинг дилбанди, кўзининг оқу-қораси, Ватанимизнинг ишончи, халқимизнинг севинчи бу йигитлар.

АЛПОМИШ АВЛОДЛАРИ

Шанба куни эди. Зобитлар икки гуруҳга бўлиниб, футбол ўйнади. Тушдан сўнг навбат аскарларга етди. Катта бир майдон уларнинг ихтиёрига берилган, бу ерда спорт билан шуғулланишлари, куч-қувват тўплаши, чиниқиши мумкин. Фақат истак бўлса, бас!

Ошхоналарни айланиб, аскарлар билан бирга овқатландик. Рости гап бу ердаги шароит ва имкониятлардан кўнглимиз тоғдек ўсди.

Кечқурун Юнусобод тумани ҳокимияти номидан аскарларга палов тортилди. Катта майдон ёритилиб, Юнусобод тумани Маданият уйи хонандалари концерт берди. Аскарларни Юнусобод тумани ҳокимияти, «Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофазалаш мажмуаси» бош котиби Музаффар Жаъфаров, туман мудофаа ишлари бўлими бошлиғи, полковник Сирожиддин Холиқназаров табриклаб, ҳокимлик номидан «ДЭУ» рангли телевизорини совға қилди. Ота-оналар номидан Абдуваҳоб Аҳмадхўжаев, Ольга Назарова гапирди. Аввалига тортиниб турган солдатлар, даврани тўлдириб ўйинга тушдилар. Хоразмлик оддий солдат Отажон Хидиров «Лазги»га чунонам ўйнадики!

— Барибир ўз Ватани қучоғида хизмат қилиш бошқачада,—деди фарзанди билан бирга суҳбатлашиб ўтирган Ҳуррият Файзиева.

Куй қўшиққа уланди. Ҳозиргина саф-саф бўлиб она-юрт, Ватан, аскарлик бурчи ҳақида қўшиқ айтган йигитлар онанинг қучоғидаги фарзанд мисоли қувнаб, бир-бирларини даврага тортарди. Ҳар йигитларки, гавдасига қарасанг, кўз қувонади, дилинг яйрайди.

Бу йигитлар юртимиз посбони, элу-юртимиз, давлатимиз таянчи. Эр йигитлар, халқимиз, Президентимиз ишонган йигитлар.

Уларга термулиб, кўнгилда ғурур, фахр уйғонди. Алпомиш авлодлари, алп келбат укаларимизга қараб, уларга бахт, соғлик-омонлик тиладик.

Илойим, шу осуда кунларинг барқарор бўлсин! Осмонинг тинч, парвозинг баланд бўлсин, Ўзбекистоним!

Абдураҳмон ЖЎРА, «Халқ сўзи» мухбири,

ГЎДАКЛАР СОҒЛОМ БЎЛАДИ

Хоразмда оролбўйи минтақасида дастлабки ўқув-услубий марказ иш бошлади. Урганчда вилоят туғруқхонасида Ўзбекистон пойтахтида ишлаб турган неонатология марказининг филиали очилди. Неонатология — тиббиётнинг чала ва нимжон бўлиб туғилган гўдаклар ҳаётини сақлаб қолиш билан шуғулланувчи тармоғидир. Пойтахтдаги неонатология марказининг ўзи ноёб ҳисобланади. МДҲ мамлакатларида бундай марказлар атиги учта бўлиб, шулардан бири Москвада жойлашган.

АҚШнинг Иллинойс университети ва Тошкентдаги 2-тиббиёт институти мутахассисларининг беш йилдан ортиқ ҳамкорлиги натижасида Ўзбекистонда шундай марказ вужудга келди. Марказнинг Урганчдаги филиалида Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон Республикаси доялари, тиббиёт ҳамширалари, реаниматолог ва неонатолог шифокорлар янги туғилган гўдаклар ҳаётини сақлаб қолишнинг энг янги усулларини ўргандилар. Бунинг учун замонавий асбоблар, жумладан, компьютер ташхис техникасини, эндигина дунёга келган гўдаклар ҳаётини сақлаш учун амалга ошириладиган тадбирларни ўрганиш учун зарур бўладиган бошқа асбобларни Америка соғлиқни сақлаш иттифоқи етказиб берган.

Туғилишга ёрдамлашиш хизмати мутахассисларидан 20 нафари ҳар ойда бу ерда махсус назарий билим олиши ва амалий кўникмалар ҳосил қилиши мумкин. Иллинойс университети шифохонасининг неонатолог доктори Рахид Вазе, маъмур-ҳамшираси, шунингдек, Тошкентдаги неонатология маркази директори, тиббиёт фанлари номзоди Равшан Умаров вилоят туғруқхонаси ходимлари билан дастлабки машғулотни ўтказдилар.

— Неонатология маркази филиалининг очилиши, шубҳасиз, шифокорлар ва ўрта маълумотли тиббиёт ходимларига янги туғилган гўдакларга тез ёрдам кўрсатиб, уларнинг ҳаётини сақлаб қолишда ёрдам беради, — дейди вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари А.Худойберганов. — Орол экология фожеасининг оқибатлари бевосита таъсир қилаётган минтақамизда бундай филиалнинг очилиши жуда муҳимдир. Келгусида филиал қошида ихтисослашган клиник бўлим очиш мўлжалланмоқда.

(ЎзА)

Ёшлар тарбиясида, фарзандларнинг баркамол инсон бўлиб улғайишида маҳаллаларнинг ўрни беқиёс. Избоскан туманидаги, Чувама қишлоғи маҳалла фуқаролар йиғинига Ташланбой Сатимов раҳбарлик қилади.

Умрини фарзандлар тарбиясига бағишлаган бу отахон ободончилик, тозалик, кўкаламзорлаштириш ишларига катта эътибор бермоқда. Шу боиским, маҳалла ўтган йили «Она юртим — маҳалламда гуллар байрами» мавзуида ўтказилган вилоят танловида ғолибликни қўлга киритган эди.

Ҳ. ТОҲИРОВ олган сурат.

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

ҚИСҚА САТРЛАРДА

НЬЮ-ЙОРК

Америка яҳудийлари Конгресси АҚШ Президенти Билл Клинтонни Кубага нисбатан бир неча йилдан буён қўлланилаётган иқтисодий жазо чораларини бекор қилишга даъват этди. Конгресс раҳбари Жек Розен Куба ижтимоий ҳаёти билан яқиндан танишиш мақсадида мазкур мамлакат сафаридан қайтгач, шундай баёнот берди.

Ж. Розеннинг айтишича, ўн йилдан буён давом этиб келаётган иқтисодий жазо Кубанинг иқтисодий ва ижтимоий ҳаётини издан чиқарган, аҳоли турмуш даражасининг пасайишига сабаб бўлган. Шунингдек, у мамлакат Президенти Фидел Кастро Куба—АҚШ муносабатлари яқин кунларда яхшиланишига умид билдирганини ҳам таъкидлади.

ҚОҲИРА

Араб Давлатлари Лигаси Миср ва Франция президентларининг Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш борасидаги музокаралар жараёнини қайта тиклаш ва давом эттириш мақсадида халқаро анжуман ўтказиш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватлади. Лига Бош котиби Исмат Абдумажиднинг баёнот беришича, 22 араб мамлакати ушбу анжуманнинг ўтказилишини ёқлаб овоз берган.

Бу фикр Миср Президентининг Парижга ташрифи асносида Франция Президенти билан ўтказилган музокаралар чоғида илгари сурилган эди. Бироқ Исроил ташқи сиёсат маҳкамаси ушбу ташаббусни рад этганди. У Фаластин, Ливан ва Сурия билан тўғридан-тўғри музокаралар ўтказишни маъқул кўрмоқда.

КОБУЛ

Афғонистонда Толибон гуруҳи билан уларга қарши курашаётган Аҳмадшоҳ Масъуд қўшинлари ўртасидаги жанглар давом этаяпти. Куни кеча Аҳмадшоҳ Масъуд қўшинлари Кобул аэропортини замбараклардан ўққа тутди. Натижада аэропортга жиддий шикаст етди.

Маълумотларга қараганда, ракета ҳужумидан кейин икки томон ўртасида қаттиқ жанг бошланган. Қуролли тўқнашувлар, асосан, шимолий вилоятлар — Тоҳар ва Бағлон вилоятларида кечмоқда.

Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббоний радио орқали ўз тарафдорларини Толибон кучларига қарши ялпи ҳужум уюштиришга даъват этди.

ПЕКИН

Хитой полициячилари Юннан вилоятида яширин равишда Таиланд, Мьянма, Лаос ва Жанубий Осиёнинг бошқа давлатларига ёш қизларни жўнатиш билан шуғулланаётган йирик жиноий гуруҳни фош этди.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, жиноятчилар Хитой, Сянган ва Таиланд фуқаролари бўлиб, улар жорий йилнинг ўзидаёқ 18 ёшгача бўлган мингдан ортиқ қизни сотишган.

АНҚАРА

"Туркиянинг ядро қуроли ишлаб чиқариш режаси йўқ". Туркия ташқи ишлар вазирлиги мазкур мавзуда газеталарда пайдо бўлган хабарларни рад этар экан, шундай баёнот тарқатди.

Баёнотда айтилишича, Туркия ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги халқаро шартномани имзолаган ва бошқа давлатларни ҳам унга қўшилишга даъват қилади. Зеро, мазкур ҳужжатнинг барча давлатлар томонидан имзоланиши сайёрамизда тинчлик ва барқарорликни сақлашнинг гаровидир, дейилади баёнотда.

ФАКТ ВА ШАРҲ

ТЕМИР ЙЎЛДАГИ «ЖОНЛИ ТЎСИҚ»ЛАР

Россия шахтёрларининг бу сафарги норозилик чиқишлари бутун жамиятга таъсири билан кенг миқёс касб этди. Мамлакат федерал ҳукуматининг кўмир қазиб чиқарувчи минтақаларидаги ижтимоий вазиятни изга солиш йўлидаги саъй-ҳаракатлари туфайли темир йўлларда шахтёрлар яратган «жонли тўсиқлар» олиб ташланмоқда. Вазият секин-аста изга тушмоқда. Россия Хавфсизлик Кенгашининг Президент Б. Ельцин ўтказган ўтган кунги мажлисида ҳам мамлакат кўмир қазиб чиқарувчи минтақаларида вужудга келган мураккаб вазият муҳокама қилинди.

Шахтёрларнинг бундай оммавий норозилигини Россия биринчи марта кўраётгани йўқ. Авваллари «шахтёрлар олови» вақтинча чоралар ёки бошқа соҳаларга ажратилган маблағлар ҳисобига сўндирилар эди. Бу сафар федерал ҳукумат бошқача йўл тутди. Бунинг бир қанча сабаблари мавжудки, шулардан бири ҳақида Россия Бош прокурори Юрий Скуратов Президент Борис Ельцин билан учрашганидан сўнг журналистларга баёнот берди. Бош прокурор темир йўлларни тўсиш билан боғлиқ ноқонуний хатти-ҳаракатларни ўрганишдан олдин, шахтёрларни оммавий равишда темир йўлларга чиқишга мажбур қилган — иш ҳаққини ўз вақтида берилмаслик сабабларини аниқлаш лозимлигига эътиборни қаратди.

Маълумки, федерал ҳукумат кўмир қазиб чиқарувчи соҳани ислоҳ қилиш, норентабел конларни ёпиш, янги иш ўринларини яратиш, соҳада мулкчиликнинг турли усулларини жорий қилиш бўйича талай ишларни амалга ошириб, йирик молиявий маблағларни шу мақсадларга сарфлади. Ҳатто бир қанча халқаро молия ташкилотлари ва банклардан айни шу соҳа учун мақсадли кредитлар олинди. Аммо соҳада вужудга келган кескин ижтимоий-иқтисодий вазиятни юмшатишга муваффақ бўлинмади. Хўш, кўмир қазиб чиқариш саноатини тубдан қайта қуришга ажратилган йирик миқдордаги маблағлар қаёққа кетди? Кўмир қазиб чиқарилиб, истеъмолчиларга етказиб берилаётган бўлса, шахтёр нега маошини вақтида ололмай сарсон?

Ростов-Донда бўлган ҳукумат раисининг ўринбосари Б. Немцов, Кузбасс шахтёрлари билан учрашган О. Сисуев, Бош прокурор Ю. Скуратов айнан юқоридаги саволларга жавоб топишга жиддий киришдилар. Уларнинг биринчи хулосаси шуки, маблағлар шахталар раҳбарлари томонидан талон-тарож қилинган. Бош прокурор ҳозирнинг ўзидаёқ ўндан ортиқ жиноят ишлари қўзғатилганлигини маълум қилди.

«Ростовуголь» акционерлик жамиятида содир бўлган воқеалар федерал ҳукумат ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар хулосасини тўла тасдиқлади. Россия матбуотининг ёзишича, мазкур корхонада шахтёрлар 11 ойдан буён маош олишмайди. Федерал ҳукумат мазкур акционерлик жамиятига қазиб чиқарилган кўмир учун 700 миллиард рубль жўнатган. Бироқ пул ишчилар қўлига тегмаган. Прокуратура топшириғи билан ушбу жамият фаолиятини текширган ички ишлар бошқармаси ходимлари кўз кўриб қулоқ эшитмаган кингирликларга дуч келишди. Акционерлик жамиятига Леонид Жигунов Бош директор бўлгач, кўмирни сотиш ўзи томонидан тузилган воситачи фирмалар зиммасига юкланди. Ана шундай фирмалардан энг йиригига Жигуновнинг хотини Татьяна Жигунова раҳбарлик қилган. Фирма кўмирни хорижлик истеъмолчига шундай бир нархда сотганки, бундан шахталар жуда катта зарар, воситачи эса йирик миқдорда фойда кўрган. Шахтёрларнинг ҳалол меҳнати ва пешона тери эвазига топилган «фойда» орқасидан Жигуновлар шаҳардаги уйларини болалар боғчаси ва яна бешта хонадон ҳисобига кенгайтиришган. Уйлари Бош директор томонидан «қўшиб олинган»ларга эса корхона ҳисобидан қонунсиз равишда квартира берилган. Бош директор учун ўзи яшаб турган шаҳар торлик қилдимибошқами — Сочида ҳашаматли ҳовли қуриб, уни отасининг номига расмийлаштириб олган. Москвадан эса яна бир квартира сотиб олган. Испанияда ҳам жуда катта ҳовли харид қилганлиги аниқланган. Булардан ташқари, Л. Жигуновнинг Германия, Словакия, Италия сингари хорижий давлатлар банкларида пули борлиги маълум бўлди. Шу ўринда яна бир савол туғилади. Хўш, Бош директорнинг ўзгалар меҳнати орқасидан мансабини суиистеъмол қилиб орттирган ҳисобсиз бойликларию жиноятларидан шаҳар мэрининг наҳотки хабари бўлмаса? Текширишлар натижаси кўпни кўрган кишиларни ҳам лол қолдирди. Буни қаранг, шаҳар мэри Сергей Понамаренко шахсий бойлик орттириш мусобақасида Бош директордан ҳеч кам жойи йўқ экан. Боз устига у шаҳар маъмурияти бошлиғлигига сайлангунга қадар бозор майдонларида одамларни лақиллатиб... ангишвона ўйнатиб пул топган экан. Милиционерларнинг ҳар кунги харҳашаларидан сўнг бўлғуси мэр ангишвона ўйнатишни шогирдларига қолдириб, ўзи бозорда аёллар ички кийимини сотадиган энг чаққон чайқовчига айланган. Россия оммавий ахборот воситалари ёзишича, Сергей Понамаренконинг фаолияти жуда ҳам «кўп қиррали»ки, бу ўринда фақат шахтёрларга аталган пулни қандай ҳазм қилганлиги таъкидланмоқда, холос.

Бундан икки йил муқаддам халқаро банклардан бири Россия кўмир саноатини ривожлантириш учун кредит беради. Пул шаҳарлар маъмуриятлари орқали шахталарга етиб бориши кўзда тутилган. Сергей Понамаренко шахталар учун ажратилган маблағдан беш миллиардини ўзининг хусусий дон қабул қилиш корхонаси ҳисобига ўтказиб юборади. Ҳозир кўпчилик ҳайрон: наҳотки мэр кўмир билан буғдойнинг фарқига бормаса?

Айни пайтда барча кўмир қазиб чиқарадиган минтақаларда юқоридагига ўхшаш фактлар аниқланган ва жиноят ишлари қўзғатилган.

Муаммонинг яна бир жиҳати — кузатувчиларнинг фикрига қараганда — шахтёрлар бозор иқтисодиёти шароитида ишлашга ҳали тайёр эмаслар, ўз ҳуқуқларини яхши билмайдилар. Бу омиллар ҳам иш ташлашга сабаб бўлган.

Мамлакат Президенти 8 май куниёқ кўмир қазиб чиқарувчи соҳа муаммоларини ҳал қилиш ҳақида фармон чиқарган эди. Давлат думаси ҳукумат томонидан таклиф қилинган: ҳукумат ва Федерал Кенгашнинг иккала палатаси аппаратини қисқартириш тўғрисидаги қонунни қабул қилди. Иқтисод қилинган 526 миллион янги рубль шахтёрлар муаммосини ечишга йўналтирилади. Бундан ташқари, Бош вазир С. Кириенконинг таъкидлашича, кўмир қазиб чиқарувчи соҳанинг техника хавфсизлигини таъминлаш учун Жаҳон банкидан қўшимча кредит олишга келишилган.

Ҳукумат раҳбарлари шахтёрлар «олови»ни ўчириш учун бошқалар насибасидан қирқиб уларга бермоқчи эмас. Ҳар бир соҳанинг муаммоси ўзига етарли. Фақат шахталар раҳбарлари ва турли воситачи фирмалар томонидан ўмарилган пулларни топиб ўз эгаларига қайтармоқчи, холос. Прокуратура органларининг маълум қилишича, аниқланган ва аниқланиши зарур бўлган жиноий фактлар кўлами шу қадар катта — «Кўмир иши»ни охирига етказиш айнан соҳани ҳақиқий ислоҳ қилишга йўл очиши мумкин.

Шахтёрларнинг оммавий норозилигидан мамлакатдаги айрим сиёсий кучлар ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб қолишга ҳам уриниб кўришди. Хусусан коммунистлар ва унинг сардори Г. Зюганов Президентга ишончсизлик билдириш ҳаракатига тушиб қолишди. Коммунистларнинг ўта махфий тарзда ўтган қурултойида ҳам шахтёрлар норозилиги туфайли вужудга келган вазиятда «Президентга импечмент эълон қилиш учун имзо тўплаш, қуролсизланишни ва НАТОнинг Шарққа томон кенгайишини тўхтатиш» масалалари кўрилганлиги маълум бўлди. Ўзининг ашаддий империяпарастлиги билан «машҳур» С. Анпилов «қанча ёмон бўлса, бизга шунча яхши» қабилида иш тутиб, шахтёрларни иш ташлаш ва темир йўлларни тўсиб туришни тўхтатмасликка чақирди. Одамларнинг оғир аҳволидан ҳам сиёсий чайқовчилик қилиш, қонунбузарликка даъват этиш Россия «миллий манфаатларининг ҳақиқий жонкуярлари» учун одат тусига айланиб қолганлигининг яна бир карра гувоҳи бўлдик. Аммо шахтёрларнинг кўпчилиги сохта ватанпарварларнинг афсоналарига ишонмади.

Темир йўллар қамал қилинганлиги оқибатида мамлакат иқтисоди жуда катта зарар кўрмоқда. Биргина темир йўл транспорти 182 миллион рубль йўқотганлиги маълум қилинди. Иссиқлик электр станциялари, металлургия саноати, кокс печлари тўхтаб қолиш арафасида. Россия Президенти таъкидлаганидек, шахтёрларнинг бу ҳаракатлари муаммони ҳал қилишга эмас, уни янада чигаллаштиришга олиб келмоқда.

Россия шахтёрларининг оммавий норозилиги жамият ижтимоий ва ҳуқуқий адолатсиз яшай олмаслигини яна бир бор кўрсатди. Шахтёрлар ҳамма нарсага чидашди. Аммо адолатсизликка, ишлаб, маош олиб яшаш ҳуқуқларининг топталишига чидамадилар. Ҳукумат эндиликда бутун эътиборни, кеч бўлса-да, айни шу муаммо ечимига қаратишга ваъда берди.

Жалолиддин САФОЕВ.

"ҒАЛЛА-98"

МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИЛМОҚДА

Ўртачирчиқ тумани деҳқонлари бу йил ғалла ҳосилдорлигини 40 центнерга етказиш, 20 минг тонналик хирмон уйиш мақсадида меҳнат қилмоқда. Айни пайтда барча майдонларда ғаллани сўнгги парваришлаш ишлари олиб борилмоқда.

— 500 гектар суғориладиган майдонга "Скифянка" нав уруғлигини экиб адашмаган эканмиз, — дейди тумандаги "Ўзбекистон" хўжалиги раҳбари Солижон Тожиев. — Ҳозир унинг ривожи яхши. Экинга барча агротехник талаблар асосида ишлов бериш туфайли мўл ҳосил пишиб етилмоқда. Ҳадемай ўримга тушамиз.

Хўжаликда ғаллачилик билан бу йил 99 оилавий пудратчи шуғулланмоқда. Айни кунда улар барча мавжуд техника ва транспорт воситаларини сифатли таъмирдан чиқариб, мавсумга шай ҳолга келтириш тараддудини кўрмоқда.

Н.ДУШАЕВ, ЎзА мухбири.

МАКТАБ ҲАЁТИ

Пойтахтнинг Собир Раҳимов тумани ҳудудида ободонлаштириш ва атроф-муҳит озодагарчилигини таъминлашда мактаб ўқувчилари ҳам ҳисса қўшмоқда. Ўқув масканларида ташкил этилган экологик гуруҳлар маҳалла фаоллари

ЭКОЛОГИК ХАРИТА

билан ҳамкорликда туман ҳудудида атроф-муҳит мусаффолигини ўрганмоқда. 191-мактаб экологик гуруҳи аъзолари бу борада махсус "Экологик харита" ишлаб чиқди. Тозалаш ишлари ўтказилиши зарур бўлган ҳудудлар, ариқлар, оқава сувлар қизил белги билан, тозаланганлари эса яшил ранг билан белгилаб борилади. "Экологик харита" ёрдамида тумандаги "Себзор", "Қорақамиш" даҳалари, Шифокорлар шаҳарчасидаги маҳаллаларнинг санитария ҳолати, ободончилиги анча яхшиланди.

ТАЛАБАЛАР МУСОБАҚАСИ

Самарқандда республика олий ўқув юртлари талабаларининг "Унверсиада-98" спорт ўйинлари ниҳоясига етди. Шу муносабат билан шаҳардаги йирик спорт майдонлари, теннис кортлари тўрт кун давомида энг кучли, чаққон ёшлар ихтиёрига бериб қўйилди. Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳридан келган 14 жамоа аъзолари енгил атлетика, теннис ва мини футбол бўйича беллашди.

Катта теннис мусобақасида самарқандлик ракетка усталари биринчи ўринни қўлга киритган бўлса, стол теннисида омад Тошкент шаҳри талабаларига кулиб боқди. Мини футболда наманганлик йигит-қизлар, енгил атлетикада андижонликларга тенг келадигани топилмади.

Спорт ўйинларининг умумий якунига кўра, Наманган вилояти ёшлари биринчи ўринни эгаллади. Самарқандликлар иккинчи, андижонликлар учинчи ўринга сазовор бўлди.

Кириш бепул

АРАБ САВДО КЎРГАЗМАСИ

Барча учун очиқ

Ҳам кўп ... Ҳам яқингинада

Агар бутунлай янги, эътиборингизни бирдан жалб этадиган ва кутилмаган нарсаларни кўришни истасангиз

Ўзбекистон пойтахти — Тошкент шаҳрида шу йил 28 май — пайшанбадан то 31 май — якшанбагача бўладиган

АРАБ САВДО КЎРГАЗМАСИга

ташриф буюринг !

100 дан ортиқ ихтисослашган компания сиз билан ҳамкорлик ва тижорат қилишни истайди.

Маҳаллий фирмалар ҳам бу кўргазмада иштирок этишлари ва ундан ўзлари учун ўрин сотиб олишлари мумкин.

Маълумот учун тел./факс: (3712) 54-90-44.

NEW Fields

So much...so close

«Ўзэкспомарказ»,1-павильон.

Logo of UzExpo Centre

679

ЁЗУВЧИЛАР — САФАРДА

ФАРҒОНАГА АЛ - ФАРҒОНИЙ КЕЛЯПТИ

КАЙФИЯТ

Истиқлолнинг порлоқ қуёши ўзининг ҳаётбахш нурларини барча вилоятлар қатори гўзал Фарғонага ҳам мўл-кўл тўкиб тургандек, сахию саховатли она заминнинг барча имконияту барча имтиёзларини шу юрт ихтиёрига ҳам бериб ғайрату шижоат сўраётгандек, ҳар бир дилдаги шоён орзуларга яна шунча илҳому, яна шунча гўзал орзулар сўраётгандек.

Оллоҳ насиб этган бу ҳудудда яшаётган 2,5 миллиондан ортиқ фуқаронинг дилида ёшариш ва яратиш кайфияти. 340 минг гектар сувли ердан 127 минг гектарига пахта, 92 минг гектарига донли экин экканлар, ғўзалар қийғос униб чиққан. Плёнка остига экилган 50 минг гектар майдондаги ғўзаларни аллақачон ягана қиляптилар, ўғит солиб ишлов беряптилар. Мевалар мўлу кўл ҳосил туккандек, буғдойлар ҳам бу йил бошоқни каттароқ олаётгандек, сигирлар ҳам сутни кўпроқ бераётгандек, Олтиариқнинг тарифи бодринглари-ю, Яйпаннинг ашторхон гилослари, Рафқоннинг эртанги пиёзлари бозор пештахталарини тўлдира бошлаган.

Ишлаб чиқаришнинг бошқа жабҳаларида ҳам кўтаринки бир кайфиятни кўрасиз. Ҳам ўзим, ҳам она юртим учун беҳисоб маҳсулоту нозу-неъматлар яратаман дея белни маҳкам боғлаган азаматлар билан суҳбатлашамиз, дилларидаги шоён орзуларини дафтаримизга ёзиб оламиз. Фарғоналиклар ўтган йили 91,3 миллиард сўмлик саноат маҳсулоти бериб, йиллик кўрсаткични салкам 3 (фоиз) кўтарганлар, республикада Тошкентдан кейин 2-ўринда турамиз, деб фахрланадилар. Фахрланиш, ифтихор ҳисси илҳомга илҳому ғайратга ғайрат қўшар экан. Руҳдаги чароғонлигу, дилдаги орзуларга ривожу кушойиш берар экан.

Фарғоналикларнинг яхши кайфият, ғуруру-ифтихорларига яна бир сабаб борлигини кўрдик. Буюк аллома, фалакиёт илмининг асосчиларидан бири Аҳмад ал-Фарғоний ҳазратларининг она юртига қайтиб келаётганлиги, такрор айтамиз, ғурурларига ғурур қўшибди, кайфиятларини тоғдек кўтарибди.

АБУЛ АББОС ибн МУҲАММАД ибн КАСР АҲМАД ал-ФАРҒОНИЙ (798-865 йиллар)

Буюк алломанинг бизгача етиб келган китоблари: . «Самовий ҳаракатлар ва умумий илми нужум китоби», «Астрономия асослари ҳақида китоб», «Устурлоб ясаш ҳақида китоб», «Ал-Фарғоний жадваллари», «Ойнинг ер остида ва устида бўлиш вақтларини аниқлаш ҳақида рисола», «Етти иқлимни ҳисоблаш ҳақида», «Қуёш соатини ясаш ҳақида китоб».

Вилоятда қанча хўжалик, қанча мактаб, қанча маҳалла-ю, қанча ижодий ташкилот бўлса, ҳеч лофсиз, ҳаммасида буюк алломага бағишланган бурчаклар ташкил этилган, мазмундор суҳбатлар, маърифий кечалар бўлиб ўтмоқда, ҳашарлар, ҳафталиклар ташкил этилмоқда. Нечаки рўзнома бўлса, ҳаммасида буюк олим ҳақидаги ранг-баранг мақолаларни ўқиймиз, янги-янги топилмалар, тадқиқотлар эълон қилинаётганлигини кўрамиз. Бешариқ туманидаги Ўзбекистон жамоа хўжалигида ал-Фарғоний тўйлари муносабати билан беҳисоб мевали дарахтлар ўтказилибди. Тошлоқ туманининг ҳар кўча, ҳар бир маҳалла, ҳар бир хиёбонига 1200 тупдан анвойи гуллар экилибди. Кўчаю-хиёбонлар гўзаллик либосини кийиб гул-гул яшнаб турибди.

Жаннатмакон Фарғонанинг қоқ марказида қиёси Боғиэрамдан қолишмайдиган, ҳажми 10 гектарга тенг, 12 фаввoралик ал-Фарғоний боғи барпо этиляпти. Ўттиздан ортиқ қурилиш ташкилотларидан 800 га яқин азамат йигитлар енг шимариб, туну-кун завқли меҳнат қилмоқдалар. Ҳазратга қўйиладиган 9 метрлик улкан ҳайкални атоқли ҳайкалтарошлар Илҳом ва Камол Жабборовлар яратишяпти.

Боғ мажмуасига раҳбарлик қилаётган вилоят ҳокими биринчи муовини Алишер Отабоев ҳаяжонли суҳбатни давом эттиради:

— Ҳайкал худди мана шу баландликка ўрнатилади. Боғ ичидан ўтган гранит ариқлар, мармар ҳовузлар, бутун боғни айланиб ўтадиган Марғилон сой сувлари боғнинг оби-ҳавосини янгилайди, салқин бир ҳолат беради. Хиёбонлардаги манзарали дарахтлар, мажнунтоллар унинг файзига файз, тароватига тароват қўшади, гумбазли планетарий, оталар чойхонаси, болалар майдончаси, никоҳ ва тантаналар учун ҳашаматли саройлар қад кўтаряпти. Табиийки, ҳамюртимизнинг октябрда ўтадиган тантанасига жаҳоннинг номдор олимлари, астрономлар, географлар, фалакиёт илмининг нодир устозлари ташриф буюришади. Илмий анжуманни драма театри биносида ўтказмоқчимиз. Бинони миллий услубда, жаҳон олимлари дидига мос тушадиган тарзда таъмирлаш ишларини бошлаб юборганмиз. Маблағдан ташвишимиз йўқ. Вилоятимиз меҳнаткашлари ҳашар устига ҳашар уюштириб, кунора миллионлаб сўм жўнатиб турибдилар. Буюкларнинг шарофати ҳам буюк бўлар экан. Вилоятимиздаги меҳнаткашларнинг кайфиятига ҳам шу ҳолат таъсир қилиб турибди.

ҚУБО ШАҲРИСТОНИ

Ал-Фарғоний истироҳат боғида бажарилаётган ишларнинг ҳажми-ю, миқёсини санаган билан адо қилиб бўлмас. Қисқароқ қилиб ўзлигини англаган миллатнинг умумхалқ ҳашари деб атамоқ жоиз бўлар деб, ўйладик. Ўзимиз топган бу таъриф Қубо шаҳристонига борганимизда яна ҳам аён бўлди. Бухоро-ю, Самарқанду Хоразмдан келган безакли ғишт терувчи усталар, Андижону Марғилондан келган гулчилару боғбонлар, қувалик ошпазлару, тошкентлик қўли гул ишчилар — миллат уйғонганда, ўзининг буюклигини буюк ўтмишидан ҳам ахтарганда, ўз эркига эга бўлиб эркин фикрлай бошлаганда ана шундай ҳолат — умумхалқ ҳашари юзага келар экан, деб ўйладик.

Самарқанд археология институтининг директори, Қубо археологик экспедициясининг раҳбари Темурбек Ширинов қувончу ҳаяжони ичига сиғмайдиган бир ҳолатда. Бу ердан чиққан топилмаларни тезроқ жаҳон илмий жамоатчилигига етказсам дейди.

— Қани, бўлмаса ҳаммасини бир бошдан сўзланг-чи, — деймиз.

— Ҳаммасини айтолмайман, айтсам бир неча кун керак бўлади. Экспедициянинг бош мақсади ал-Фарғоний даврининг моддий маданиятини топиш эди. Топилмалар Қува музейини тўлдириб юборяпти десам ишонаверинг. Қаранг-а, бутун бир шаҳар, миллатнинг беқиёс маданияти «Ҳей, буюк туркий қавм авлодлари, бизни қачон кавлаб олиб, буюк маданиятингизнинг намунасини жаҳонга қачон кўрсатасиз», дея сукут сақлаб ётган экан. Ана кўринглар, буюк алломанинг мақбараси қандай тезлик билан тикланаяпти, қўқонлик усталарга балли, шу мақбара ёнида ҳам катта бир маҳалла борлигини аниқладик. Кўчалар тор, уйлар кичик ҳажмли, остоналар безакли сополдан, дарчаларига ойналар қўйилган ҳам бўлиши мумкин, Шаҳристонда маданият анча ривожланган экан. Буюк олим маданияти ривожланган Қубодан кетганлигига аниқ исботу далиллар етарлича бўлди.

— **Шаҳристоннинг майдони қанча экан?**

— 15 гектар.

— **Арк-чи?**

— 3 гектар.

— **Шаҳар қачон қурилган деб тахмин қилинмоқда?**

— Тахмин эмас, аниқ далиллар эрамиздан олдинги 1 асрда тикланганлигини исботлаб турибди.

Қубо шаҳри асрлар давомида уч марта вайрон бўлиб ва яна уч марта тикланган. Мудофаа девори ҳам уч қаватли, қалинлиги 15 метрга тенг. Маҳаллий халқ 739 йили араб босқинчиларига қарши исён кўтарган. Исён бостирилгач шаҳар ёндирилган, яна тикланган. 1223 йили мўғул босқинчилари шаҳарни яна вайронага айлантирганлар. Қувасойдан келадиган сопол қувурлар, шиша тайёрлайдиган нозик қурилмалар, хумдонлар, қатор кетган устахоналар, танга зарб қилинадиган мосламалар бузиб ташланган. Вайронадан сўнг турар-жойларнинг бир қисми, ўчоғу-сопол қозонлар ҳам, феруза ақиқ мунчоқлар, рангли шишалар тупроқ остида қолиб кетган. Ҳатто бу ердан археологларимиз турк-сўғд тангаларидан иборат кичикроқ хазина-ю, оламга кўрсатсанг арзийдиган тухум донасини топганлар. Уй куйгану куллар орасида чала пишган тухум сақланиб қолган.

— Демак, — хулоса қилиб айтади Темурбек, — бошқа динлар қатори фалак ва осмоний жисмларни илоҳий деб билган монийлик дини ривожланган Қубо — Марказий Осиёнинг илмий, маданий, маъмурий маркази бўлган. Аҳмад ал-Фарғоний худди шу ерда туғилиб, илмлар оламига худди шу ердан парвоз қилган. Фалакиёт илмида, илми нужумда миқёслар ўлчови соҳасида буюк кашфиётлар қилиб, Фарғонанинг шуҳратини оламга ёйган. Буюкларнинг юлдузини Оллоҳ ҳеч қачон сўндирмас экан. Йиллар, асрлар ўтган сари яна ҳам порлаб миллатнинг ёркин юлдузи-ю, фахри-ифтихорига айланиб боравераркан.

ФЕРМЕР ЙИГИТНИНГ ҚУВОНЧИ

Ал-Фарғоний ҳазратларининг юбилейларини нишонлаш ҳақида ҳукумат қарори чиқиши билан вилоятдаги бошқа ташкилотлар қатори «Ал-Фарғоний», «Олтин мерос» жонкуярлари ҳам миллатимизнинг бой тарихий ўтмиши, руҳи ва салоҳиятини акс эттирган 200 дан ортиқ обида-ю мажмуаларни қайтадан рўйхатга олганлар. Ҳолатини яхшилаш, таъмирлаш ишларини ҳокимлар, маҳаллий кишилар ҳамкорлигида бошлаганлар. Ана шундай мажмуалардан бири буюк тасаввуф шоири Мавлоно Ҳувайдонинг муборак қабрлари Чимёнда экан. Зиёратга бордик. Тавоф қилиб улгурмасимиздан катта кўчадан жадал юриб ёш йигит кела бошлади.

— Узр акалар, узр, — дея тез-тез сўзлаб ҳам келаяпти, — ташриф буюраётганлигингизни эшитдиму машинага ўтирдим. Хуш келибсизлар... Ў, ў ёзувчи акалар-ку булар, раҳмат. Қани, тиловат қилайлик. Ўзимни таништирай — Аҳмедов Шукурмирзо бўламан, хусусий фермам бор, мол боқаман.

Суҳбат беихтиёр қизиб кетди. Шукурмирзо Ҳувайдонинг мажмуаларини тиклашга ўтган йили 20 минг дона пишган ғишт ажратган, бу йил ҳам яна шунча ҳадя қилиш нияти бор экан. Йил бошида ал-Фарғоний жамғармасига ҳам жуда катта маблағ жўнатипти, Худо хоҳласа, август ойида яна шунча жўнатишни режалаб қўйибди.

Шукуржоннинг ёши 32 да. Айни кучга тўлган пайти. Ўқимишли эканлиги шундоққина билиниб турибди. 1992 йили 15 бош қорамол билан хусусий ферма ташкил қилган. Ҳозир молларнинг сони 150 бошга етган. Ўтган йили 105 тонна суту, 44 тонна гўшт бериб, 1 миллион 700 минг сўм, яъни киши бошига 100 минг сўмдан соф даромад олган.

— **Муаммолар ҳам бордир?**

— Бор, албатта.

Сутни ҳалигача қўлда соғамиз, сут-гўшт маҳсулотини қайта ишлайдиган завод тополмаяпмиз, сигирлар зотини яхшилаш ҳақида бош қотиряпмиз...

Э, акалар, муаммолар ечишни яхшиси бизга қўйиб, сизлар китоб ёзинглар. Фермерлар ҳақида ёзинглар. Ёзасизлармi?

Қувноқ, дилбар, билимдон, замон руҳини яхши тушунадиган, Шукурмирзо билан кун бўйи суҳбатлашгимиз бор эди, лекин на чора, хайрлашдик. Йўл бўйи кўнглимиздан тадбиркорлиги, билимдонлиги, руҳиятининг бойлиги муваффақиятига замин бўлаётгандир, деган яхши бир фикр кўнглимиздан ўтди.

МАҲАЛЛА КИТОБХОНЛИГИ

Ал-Фарғоний ҳазратларининг юбилейларига тайёргарлик кетаётган маҳаллаларда бўлиб, Фарғона шаҳрининг Бозорбоши маҳалласида мақтасанг, бошқаларга кўз-кўз қилсанг арзигудек чиройли бир ҳолатнинг гувоҳи бўлдик. Аҳолиси 5 минг бу обод, шинам, илму-маданиятга чанқоқ маҳалла китобхонлигини 45 йил адабиётдан дарс бериб, нуру зиё тарқатган Комилахон ая ташкил қилибдилар. Мунисхон, Эркиной, Башоратхон, Улфатхон, Машҳурахон сингари худди ўзларидек ку-йунчак, маънавият оламининг фидойилари бўлмиш опа-сингилларини ёрдамга чақирибдилар. Шундай қилиб, бир чиройли янги замон тарғиботчилари анжумани юзага келибди. Ўзингиз биласиз, журналистнинг бисмиллоси савол-жавобдан бошланади.

— **Аяжон, бу савобли ишга қўл урганлигингизга анча бўлдими?**

— Янги мафкуранинг туғилган кунидан бошлаганмиз, айланай. Янгиликни тарғиб қиламиз, рўзномаларга, ойномаларга ёздирамиз, ўзларинг биласизлар, янги замон, янги эътиқод, янгича турмуш тарзи бошланди. Буларни биз тарғиб қилмасак, ким тарғиб қилади. «Халқ сўзи», «Оила ва жамият», «Миллий тикланиш» рўзномалари-ю «Саодат»га ўхшаган журналларни уйма-уй юриб, ўзимиз ёздирамиз. Ҳурматли Президентимиз ёшларимиз қалби бўш қолмасин деяптилар. Бўш қолса ваҳҳобийларга ўхшаганлар кириб олади-я. Мустақиллик ҳаммамизники, унинг мафкураси ҳам ҳаммамизники бўлиши керак. Ёш қалбларга энди Муқимийлар, Фурқатлар, Ҳувайдо-ю, ал-Фарғонийлар меҳмон бўлсин.

Қадим навоийхонлик, бедилхонлик бўлганлиги каби Комилахон ая ёшлар китобхонлигини жуда бир чиройли ташкил қилибдилар. Бизнес ҳам, тадбиркорлик ҳам керак болажонларим, аммо китоб ўқимасаларинг нақ қулоқларингни чўзаман, дебдилар. Илгари бир синфда дарс берсалар, энди бутун маҳаллани дарсхонага айлантирибдилар. Маҳалладаги китоб заҳиралари рўйхатга олинган. Уйида мўъжаз кутубхона очганларга рағбат эълон қилинган. 2 мингдан 3 мингтача китоб сақлаган Обидов, Рустамов, Алиматовлар оиласи маънавият хазинабонлари дея улуғланган.

Фақат савоб ва яна савоб учун яшаётган миллатимизнинг маънавий баркамоллиги учун енг шимариб ишлаётган Комила аяга ўхшаганлар юртимизда кун сайин кўпайиб бораётганлиги ҳаммамизни мамнун қилади.

ТЕРАКЛИ ЙЎЛЛАР ТАРОВАТИ

Ҳудуддаги кўтаринки кайфият, руҳлардаги чароғонликнинг яна бир сабабини, биз бир ёзувчи сифатида, озодалик, саришталикдан ҳам билдик. Ватан остонадан бошланади, дейдилар. Ҳақ гап. Эҳтимолки, у биз ҳар куни яхши ният билан ўтиб бораётган кўча-ю, катта йўллардан ҳам бошланар. Фарғонанинг минглаб километрга чўзилиб кетадиган катта-кичик кўчалари четига яхши ният билан терак экиб, меҳру-муҳаббат билан парвариш қилганлар. Йўл чеккаларига бежирим тошлар териб, оппоқ қилиб бўяб ҳам қўйганлар. Тик ўсган, самбит қоматли мирзатераклар япроқлари қарсак чалиб, сизни қувонч билан кутиб олаётгандек, оппоқ тошларда жилоланиб товланаётган қуёш нурлари ҳам сизни, фақат сизни кутгани чиққандек. Кўчалар тугамаса, нурлар рақси-ю, япроқлар қарсаклари ҳеч адо бўлмаса, деган ширин бир туйғу кечади кўнглингиздан, дилингиз яйраб кетади. Найман қишлоғида ариқлар бўйи, кўчалару боғ этакларига экилган тераклaрни санаб адо қилолмайсиз. Қўқон шаҳри атроф қишлоқларидаги иморатбоп тераклaрнинг сони 150 минг тупдан ошиб кетибди. Қамчиқ довони оша Тошкентга ёғоч етказиб беряптилар.

Рафқондан Фарғонагача, Фарғонадан Қубо шаҳристонигача юзлаб километрларга чўзилиб кетган шоҳкўчалар ёнига, яъни ола бўлган жойларига, яна миллион тупларча мирзатерак ниҳолларини экиб, ал-Фарғоний тераклари деб ном бериб, меҳр билан, муҳаббат билан парваришлай бошлабдилар.

Бу ҳолат ҳамюртига, она замину буюкларга бўлган муҳаббатнинг бир рамзи бўлса керак деб ўйладик.

Худойберди ТЎХТАБОЕВ,
Йўлдош СУЛАЙМОН.

ЗАРДЎЗЛАР СУЛОЛАСИ

Бухоро қадим-қадимдан ўзининг қўли гул зардўзлари билан машҳур бўлиб келган. Халқ амалий санъати гуркираб ривожланган бу юртда зардўзлар сулолалари бисёр. Ота-боболаридан қолган мерос — зардўзлик ҳунарини ёшларга ўргатишда ўзига хос мактабни вужудга келтирган Муқаддасхон ва Бахшулло Жумаевлар оиласи шулардан биридир. Бугунги кунда уларнинг юзлаб шогирдлари, издошлари бор.

Ҳунарни эъзозлайдиган бундай кишилар бор экан, халқ амалий санъатининг умри боқийдир.

СУРАТДА: бухоролик оилавий зардўзлар Муқаддасхон ва Бахшулло Жумаевлар.
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

1998 ЙИЛ — ОИЛА ЙИЛИ

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Қиш кунларидан бирида кутилмаганда Йўлдош амаки дардга чалиниб, тўшакка михланиб қолди. Чолининг аҳволини кўриб Кутби холанинг кути ўчди. Фарзандларининг аксарияти шифокор эмасми, дўхтирларнинг кети узилмай қолди. Қилинмаган дарду амал қолмади. Бироқ бандасининг эмас, Яратганнинг хоҳиши мустажоб экан. Барча саъй-ҳаракатлар фойда бермади...

Бир вақтлар Йўлдош амаки сайр қилиб юрадиган кўчалар, хиёбонлар гўё бўшаб қолди. Кутби холани тез-тез кўриб тураман. Чолидан айрилганидан бери ўзини анча олдирган. Ўзини овутиш учун мўъжазгина ҳовлида куймалангани-куймаланган. Гоҳ райҳонлар орасидаги бегона ўтларни юлган бўлади. Гоҳ кунгай офтобга ўтириб хаёл суради. Чолини, бевақт ўлиб кетган ўғли Икромжонни хотирлайди. Дардлари қайтадан янгиланади. Ҳар тонг Йўлдош амакини, Икромжонни йўқлайди. Ўғиллари Акрамжон билан Усмон оналарини ер-кўкка ишонишмайди. Келинлар, қизлар, набиралар, чеваралар атрофида парвона. Ўртанча қизи Фарида девор дармиён қўшни. Оғир кунларда онасининг дардкаши, сирдоши, суянган тоғи. Бири-биридан ширин набиралари эса кўзининг қувончи. «Ўнта бўлса, ўрни бошқа» деганлари рост экан.

Йўлдош амаки билан Кутби хола баъзи бировлар сингари мансаб демади. Шуҳрат қидирмади, бойлик йиғмади. Улар эл қатори яшадилар. Меҳр-муҳаббат билан бунёд этилган оила дарахтининг илдизи бақувват бўларкан. Тотли умр кечирдилар. Уларнинг уйидан файз-барака аримади. Фарзандлар ҳам ота-оналари сингари бир-бирларига меҳр-оқибатли, уқувли, билимга чанқоқ бўлиб вояга етишди. Йўлдош амаки билан Кутби хола эккан олти дарахт олти боғ бўлиб довруқ таратди.

«Фарзандларингнинг каттасини тарбияла, қолганлари ўзи тарбияланаверади», деган гап бор. Йўлдош амаки тўнғичи Акрамжоннинг тарбиясига катта эътибор берган эди. Улар ота-болагина эмас, балки қалин дўст эдилар. Акрамжон улғайгач, тиббиёт йўлини танлаб, моҳир шифокор бўлиб етишди. Тиббиёт фанлари доктори, профессор Акрам Йўлдошев ҳозирги кунда 1-Тошкент тиббиёт институтининг дистология кафедраси мудири лавозимида хизмат қилмоқда. Ака изидан борган сингиллар, ука, келин-куёвлар ва фарзандлар, жиянлар бугунги пайтда тиббиёт соҳасида катта обрў-эътибор қозонишмоқда.

Уларнинг хонадонига кирсангиз, дилингиз яйрайди. Озодалик, саришталик кўзингизни қувонтиради. «Оилада ҳар бир ишни ўзимиз қилиб ўрганганмиз. Отаси раҳматли шундай эди. Худога шукур, болаларим ҳам отасига тортди», дейди хола фахрланиб.

Замонлар, йиллар ўзгарди. Одамлар, мансаблар, унвонлар ўзгарди. Аммо Йўлдош амаки билан Кутби холанинг фарзандлари ўзгармади. Улар табаррук ота-оналари сингари инсонийликка, яхшиликка содиқлигича қолдилар. Шунинг учун эл уларни қадрлайди. «Яхшидан боғ қолади» деганлари шу бўлса керак-да.

Шарофат ИСКАНДАР қизи.

ОБ-ҲАВО

Гидрометеорология Бош бошқармасининг хабар қилишича, 27 майда Қорақалпоғистонда ва Хоразм вилоятида ҳаво бироз булутли бўлади, ёғингарчилик кутилмайди, кечаси 11-16, кундузи 26-31 даража иссиқ бўлади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди, кечаси 12-17, кундузи 26-31 даража иссиқ бўлади.

Республикамизнинг қолган ҳудудларида ҳаво ўзгариб туради, айрим туманларда қисқа муддатли ёмғир ёғади, момақалдироқ бўлиши мумкин. Момақалдироқ пайтида шамол кучайиб, тезлиги секундига 15-20 метрга етади. Самарқанд, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида кечаси 12-17, кундузи 24-29 даража иссиқ бўлади. Пойтахт вилояти тоғли туманларида кечаси 6-11, кундузи 12-17 даража иссиқ бўлади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 15-20, кундузи 28-30 даража иссиқ бўлади.

Фарғона водийсидаги вилоятларда кечаси 12-17, кундузи 24-29 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда момақалдироқ бўлиши, шамол кучайиб, тезлиги секундига 15-17 метрга етиши мумкин. Кечаси 14-16, кундузи 25-27 даража иссиқ бўлади.

(ЎзА)

Тошкент Педиатрия институти маъмурияти ва меҳнат жамоаси «Маънавият ва маърифат» ишлари проректори С. А. Асомовга қизи

Шаҳнозахон АСОМОВАнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси жамоаси Бухоро вилояти Табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раисининг муовини Розалия Гудановага турмуш ўртоғи

Олим ИСКАНДАРХЎЖАЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Маҳсулотларни тайёрлаш ва сифати бўйича Бош давлат нозирлиги Сирдарё вилояти маҳсулотларини тайёрлаш ва унинг сифати давлат нозирлиги бошлиғи

Товбой МИСИРОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

“Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг” ОТАЖ холдинг компанияси

1998 йил 20июнь соат 11.00 да акционерлар жамиятининг умумий йиғилишини ўтказади.

1. “Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг” ОТАЖ холдинг компанияси бошқарувининг 1997 йил молиявий-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисидаги ҳисоботи.
2. Тафтиш комиссиясининг ҳисоботи. Аудитор текшируви хулосасини тасдиқлаш.
3. Акционерлик жамиятининг 1997 йил якунлари бўйича ҳисоботи ва бухгалтерлик балансини тасдиқлаш.
4. Акциядорлик жамияти аудиторини тасдиқлаш.
5. Ҳар хил масалалар.

Акционерлар 1998 йил 20 июнь соат 9.00 дан 10.00 гача холдинг компанияси залида рўйхатга олинадилар.

Мажлисда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган акционерлар рўйхати 1998 йил 20 май ҳолати бўйича тузилган.

Йиллик умумий мажлисни ўтказишга доир материаллар билан компаниянинг қуйидаги манзилда жойлашган биносида танишиш мумкин:
Тошкент ш., Абай кўчаси, 6-уй.

Кузатув кенгаши.

667

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ёшлар 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 019, 35059 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Ш. Каримов.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 22.25 123456